

Institutionen för ekonomi

HT 2007

Kandidatuppsats

VAD PÅVERKAR INSAMLINGSORGANISATIONERS REDOVISNING?

Handledare:

Torbjörn Tagesson

Författare:

Emma Andersson

Charlotte Andréason

Therese Arvidsson

Abstract

This essay has been inspired by the Asian tsunami of 2004. In the first six months after the tsunami the Swedish community donated over one billion Swedish crowns. It is very important for non-profit organisations to establish trust with the public, therefore it is essential for these organisations to declare their accountability in their annual reports. The purpose of this paper is to explain what effects the amounts within non-profit organisations' annual reports.

We have, from existing research and theory, identified different factors which can be considered to have an effect on the annual reports of non-profit organisations. The factors which were identified are holder of an account issued by SFI, membership of FRIL, age, size and contribution from SIDA.

We chose to look at an existing investigative sample of non-profit organisations who during 2005 were holders of an account issued by SFI. This research consisted of documented studies of the annual reports from 2005.

In our analysis we have established that there exists a positive relationship between the amount of disclosure and our illustrated variables. It was also established that our identified factors, such as; membership of FRIL, holder of an account issued by SFI, age, size and contribution from SIDA explained 58,9% of the amount of information in the annual report.

Sammanfattning

Vår uppsats har inspirerats av tsunamikatastrofen vid slutet av 2004. Året efter, under 2005, samlades de största medlen till katastrofen in, bara i Sverige samlades det in drygt en miljard kronor på ett halvår. Det är viktigt för insamlingsorganisationer att ha ett förtroende hos allmänheten då organisationerna är beroende av att allmänheten skänker stora summor till deras ideella arbete. På senare år har det dock skett en del stora skandaler vilket gjort att detta förtroende försvagats, det blir därför väsentligt för insamlingsorganisationer att förankra sin accountability i redovisningen. Vårt syfte är att förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationers redovisning.

Utifrån den forskning och teori som finns inom området för insamlingsorganisationer har vi identifierat olika faktorer som kan tänkas påverka deras redovisning. Dessa faktorer är innehav av 90-konto, medlemskap i FRII, ålder, storlek samt bidrag från SIDA.

Vi har valt att göra en urvalsundersökning av de insamlingsorganisationer som hade 90-konto utfärdat av SFI under 2005, men även en del stiftelser som inte innehar 90-konto ingår som en kontrollgrupp i studien. Undersökningen består av dokumentstudier av årsredovisningar från år 2005.

Vi har i vår analys kommit fram till att samband finns mellan mängden redovisad information och några förklarande variabler. I analysen visas att våra identifierade faktorer; innehav av 90-konto, medlemskap i FRII, ålder, storlek och bidrag från SIDA tillsammans ger en justerad förklaringsgrad om 58,9% av mängden redovisad information.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Problematisering.....	7
1.3 Syfte.....	7
1.4 Disposition.....	7
2. Metod.....	9
2.1 Vetenskapligt synsätt.....	9
2.2 Forskningsansats.....	9
2.3 Kapitelsammanfattning.....	10
3. Branschorganisationer	11
3.1 Stiftelsen för insamlingskontroll, SFI.....	11
3.2 Frivilligorganisationernas insamlingsråd, FRII.....	11
4. Teori	13
4.1 Yttre påtryckningar.....	13
4.2 Synen hos allmänheten	16
4.3 Storlekens betydelse	19
4.4 Inom organisationen	21
4.5 Hypotessammanfattning	22
5. Empirisk metod	24
5.1 Undersökningsmetod	24
5.2 Urval och datainsamling	26
5.3 Operationalisering av hypoteser	27
5.4 Bortfallsanalys	29
5.5 Kapitelsammanfattning.....	30
6. Analys.....	32
6.1 Inledning.....	32
6.2 Regressionsanalys.....	33
6.3 Hypotesprövning	35
6.3.1 Hypotes 1.....	35
6.3.2 Hypotes 2.....	35
6.3.3 Hypotes 3.....	36
6.3.4 Hypotes 4.....	36
6.3.5 Hypotes 5.....	37
6.3.6 Hypotes 6.....	37
6.3.7 Hypotes 7.....	38
6.4 Kapitelsammanfattning.....	38
7. Sammanfattning och slutsatser	40
7.1 Sammanfattning.....	40
7.2 Slutsats.....	41
7.2.1 Branschorganisationer	41
7.2.2 Ålder	42
7.2.3 Omsättning	42
7.2.4 SIDA.....	43
7.3 Reflektioner	44
7.4 Förslag till fortsatt forskning	44
Källor.....	46
Bilaga 1	

1. Inledning

I detta kapitel diskuteras bakgrunden och problemet som ligger till grund för syftet med denna uppsats. Det är viktigt för insamlingsorganisationer att ha ett förtroende hos allmänheten då det årligen skänks stora summor till deras arbete. På senare år har det dock skett en del stora skandaler vilket gjort att detta förtroende försvagats, därför blir det väsentligt för denna typ av organisationer att förankra sin accountability i redovisningen. Syftet med uppsatsen är att förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationers redovisning.

1.1 Bakgrund

Det var ingen som kunde undgå den fruktansvärda naturkatastrofen som ägde rum den 26 december 2004 utanför Thailand och Indonesien. 175 000 människor fick sätta livet till och ungefär 50 000 människor saknades drygt ett halvår senare. En halv miljon människor blev hemlösa och över 1,5 miljoner människor fick lämna allt de ägde för att undkomma. (Törngren, 2005) Från hela världen kom det hjälp i form av mat, kläder och tält, allt bekostat av civilbefolkningen runt om i världen som kände medlidande och sorg. Enbart vi svenskar samlade in drygt en miljard kronor på bara ett halvår (Törngren, 2005).

Vart tog dessa pengar vägen? Gick de till offren i tsunamikatastrofen? Vad har egentligen insamlingsorganisationerna för skyldigheter att redovisa till oss som skänker pengar? Grundfrågan är enligt D’Cruz (2005) att kunna se hur väl insamlingsorganisationerna spenderar insamlade medel. Insamlingsorganisationer har länge spelat på allmänhetens samvete och tryckt på deras skyldighet att skänka pengar men det har talats väldigt lite om organisationernas egen skyldighet att kunna visa hur bidragen och donationerna egentligen använts (ibid.).

Idag märks betydelsen av insamlingsorganisationers närvaro, speciellt efter tsunamikatastrofen 2004. Organisationerna samlar in mycket pengar, men frågan är om allt går fram till de behövande. (Kelley & Anderson 2006) Tyvärr är det så idag att många insamlingsorganisationer förskingrat pengar, exempelvis har det skett stora finansiella skandaler i USA inom denna sektor, vilket enligt Keating & Frumkin (2003)

har gjort att allmänhetens förtroende har minskat för samtliga insamlingsorganisationer. Keating och Frumkin (2003) anser vidare att skandalerna lett till att accountability inom den ideella sektorn ifrågasätts. För att återfå förtroendet så behöver organisationerna bättre accountability i redovisningen (Kelley & Anderson 2006).

Det är svårt att finna en svensk översättning med lika bred innebörd som det engelska ordet accountability. Cassel (2000) använder i sin rapport ordet ansvarighet. Det finns många ytterligare definitioner av accountability. Sinclair (1995) ger en enkel förklaring av accountability som lyder "relationship in which people are required to explain and take responsibility for their actions" (Sinclair, 1995, s 220-221). Carnegie & West (2004) refererar till Australian Statement of Accounting Concepts (SAC2) där definitionen av accountability är "the responsibility to provide information to enable users to make informed judgements about the performance, financial position, financing and investing, and compliance of the reporting entity". I boken *Nonprofit Organizations* refereras det till Kearns (1996) definition av accountability som "preserving the public's trust and, at the same time, keeping the promises made by organizations to their supporters, without departing from their mission and from adequate management practices" (Vernis, Iglesias, Sanz & Saz- Carranza, 2006, s 94).

Inom insamlingsorganisationer håller det på att ske en förändring. Aldrig tidigare har det varit så lätt för intressenter till insamlingsorganisationer att komma åt årlig redovisningsinformation. Denna nya öppenhet (vilket på engelska uttrycks som transparency) leder till att det nu krävs betydligt större accountability av organisationerna. (Clark & Sare 2000)

Undersökningar i Australien och Storbritannien visar att bidragsgivarna vill att pengarna används på bästa sätt, med minimala administrationskostnader (Berman & Davidson 2003). I Sverige har Stiftelsen för insamlingskontroll (SFI) reglerat hur mycket som får gå till administrationskostnader för organisationer som innehar 90-konto (SFI, 2006a), allt för att så mycket som möjligt ska gå till de behövande.

De insamlingsorganisationer som är insamlingsstiftelser och stiftelser ska upprätta årsredovisning samt bokföring. De ska då följa bokföringslagen, 1999:1078, årsredovisningslagen, 1995:1554 samt stiftelselagen, 1994:1220. De

insamlingsorganisationer som är ideella föreningar regleras inte under någon egen lag, men enligt bokföringslagen så ska de upprätta bokföring om värdet på tillgångarna överskrider 30 prisbasbelopp (som 2006 var 39 700 kronor per prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring) (Lundén & Lindblad, 2006). Enligt SFI:s föreskrifter för kontrollgirokonto 11§ ”skall i förvaltningsberättelsen även lämnas upplysningar om hur ändamålet främjats under räkenskapsåret”, vilket samtliga insamlingsorganisationer som arbetar under SFI:s kontroll skall följa (SFI, 2006a).

Något som bidragsgivare ska kolla upp innan de skänker pengar till en insamlingsorganisation är om de innehar ett 90-konto. Det är SFI som beviljar organisationer 90-konton för ökad kontroll och trygghet för bidragsgivarna (SFI, 2007). En insamlingsorganisationens redovisning bör innehålla väsentlig information för att tillgodose det allmänna intresset hos organisationens bidragsgivare och andra intressenter. Utomstående har ett gemensamt intresse att granska och utvärdera om organisationen utför sitt uppdrag i enlighet med ändamålet och att dess ledning sköter sin plikt. (Törning, Wall & Zachrisson, 2001) Vidare borde det även undersökas huruvida organisationerna är medlemmar i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, FRII, eller inte. Är de medlemmar har organisationerna skrivit under ett avtal om särskilda etiska riktlinjer och att de ska värna om givarnas personliga integritet (FRII, 2007a). Insamlingsorganisationer som är medlemmar i FRII ska även följa en kvalitetskod vid upprättandet av årsredovisningen, allt för att det ska bli lättare att jämföra och tydligt se så att pengarna går dit de är ämnade (FRII, 2007b). FRII har även en mall för årsredovisning och en viktig del i denna är verksamhetsberättelsen, vilken är en utökning av den obligatoriska förvaltningsberättelsen i årsredovisningen. I denna del ges information om hur medel samlats in under året, om organisationen har uppfyllt sitt ideella syfte och hur kontaktbara de är. Ytterligare information som tydligt ska framgå är att organisationen är medlem i FRII och därmed även kontrolleras av SFI. (Törning, et al, 2001)

Till skillnad från aktiebolag, där aktieägarna är ägare till företagets tillgångar och skulder, så har ideella föreningar och stiftelser inte några tydliga ägare. Vidare har de inget vinstsyfte utan samlar in medel för att bedriva sin verksamhet, att hjälpa andra (Törning, et al, 2001). Därmed har insamlingsorganisationerna inte några klara

intressenter att återrapportera till och detta anser vi kan leda till problem och ett asymmetriskt informationsflöde.

1.2 Problematisering

När bidragsgivarna skänker ett bidrag eller en donation görs detta av omtanke gentemot någon annan person eller kanske rentav för att lätta sitt samvete. I samband med detta delegeras medel till insamlingsorganisationernas verksamhet som i sin tur åtar sig att på uppdrag av bidragsgivaren förbättra någon annans vardag. Som gensvar på denna delegering kan givarna kräva att få en återrapportering av vad bidragen använts till (Gray & Jenkins, 1993). Detta ska, som tidigare nämnts, insamlingsorganisationerna som innehar ett 90-konto skriva i sin årsredovisning.

Vi ska i uppsatsen undersöka vad som påverkar mängden redovisad information i insamlingsorganisationer och se om det finns skillnader i det frivilliga informationsflödet tillbaka till givarna mellan:

- Insamlingsorganisationer med eller utan 90-konton
- Stora och små insamlingsorganisationer
- Väletablerade och nya insamlingsorganisationer

Dessa problem kan sammanfattas med titeln på uppsatsen, *Vad påverkar insamlingsorganisationers redovisning?*

1.3 Syfte

Vårt syfte med denna kandidatuppsats är att förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationernas redovisning.

1.4 Disposition

Kapitel 2

Här presenteras de val vi gjort vad det gäller *vetenskapliga metoder* och *teorier* som ligger som utgångspunkt i uppsatsen. Arbetet har utförts utifrån ett förklarande synsätt och med en deduktiv ansats. Vi har även använt ett eklektiskt angreppssätt då flera teorier har använts för att förklara vårt problem.

Kapitel 3

Här presenteras *branschorganisationerna* Stiftelsen för insamlingskontroll (SFI) och Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRII) och hur de påverkar en insamlingsorganisations vardag.

Kapitel 4

En djupare inblick i de *teorier* som valts ges i detta kapitel. De teorier som har använts är intressent-, institutionell-, legitimitets- och stewardshipteori samt begreppet *accountability*. Vidare har vi identifierat faktorer som påverkar redovisningens mängd från insamlingsorganisationerna. Utifrån detta har vi arbetat fram våra hypoteser.

Kapitel 5

I detta kapitel återfinns den *empiriska metoden*. Vi ska undersöka insamlingsorganisationers årsredovisningar med en checklista, som har utarbetats med hjälp av SFI och FRII:s mallar för redovisning samt den teori som vi har skaffat oss. Då inriktningen på uppsatsen inspirerades av tsunamikatastrofen 2004 har vi samlat in årsredovisningar från 2005, året då de största medlen till katastrofen samlades in.

Kapitel 6

Här sammankopplas teorierna vi använt med den empiriska metoden i en *analys*. I kapitlet kommer det insamlade empiriska materialet från undersökningen att analyseras med multipel regressionsanalys för att undersöka huruvida våra oberoende variabler påverkar den beroende. Därefter testas våra oberoende variabler var för sig i en enkel regression för att analysera vilken av dessa som påverkar vår beroende variabel mest. För att undersöka sambandet mellan två variabler, en oberoende och den beroende, gjordes test av hypoteserna med bivariata tester.

Kapitel 7

Uppsatsens mål är *slutsatserna* vilka presenteras i detta kapitel. Det är här empiri och analys kopplas samman för att se om det finns några generella samband och om slutsatser kan dras. Ett avsnitt kommer även att belysa reflektioner som uppkommit under arbetets gång. Förslag till fortsatt forskning presenteras, det vill säga aspekter som vi märkt kan vara intressanta men som vi inte har haft tid att utforska.

2. Metod

För att angripa ett vetenskapligt problem används olika synsätt och ansatser. Till vårt problem har vi använt ett förklarande synsätt med deduktiv ansats. Vi har även ett eklektiskt angreppssätt då vi inte använder en teori utan flera för att förklara problemet.

2.1 Vetenskapligt synsätt

Vårt slutliga mål med denna kandidatuppsats är att förklara vilka faktorer som påverkar mängden av insamlingsorganisationernas redovisning. Vi vill förklara dessa faktorer och försöka finna ett orsakssamband mellan dem och har därför valt att inrikta arbetet med uppsatsen mot ett förklarande synsätt. I vårt arbete ska vi se objekten som de ter sig i verkligheten, utan att blanda in egna tankar och värderingar. Det finns många som kritiserar detta synsätt på grund av att det är svårt att arbeta objektivt eftersom val av insamlingsteknik, uppsatsens mål samt de variabler som väljs påverkas av egna tankar och värderingar. (Saunders, Lewis & Thornhill, 2007)

Vi väljer bort synsättet där utgångspunkten är att finna förståelse i varför andra människor handlar på det sätt de gör (Saunders et al., 2007). Detta anser vi inte vara väsentligt i förhållande till vårt syfte, inte heller anser vi att vi inom tidsramen för denna kandidatuppsats har möjlighet till detta då dessa undersökningar ofta kräver upprepade intervjuer för att kunna finna djupare förståelse.

2.2 Forskningsansats

För att angripa ett vetenskapligt problem finns två olika grundläggande metoder, induktion och deduktion samt en kombination av dessa. Induktion innebär att forskningen utgår ifrån verkligheten och går in i teorin, det vill säga att en ny teori bildas. För detta krävs erfarenhet inom ett ämne och att många variabler från få fall observeras. Vi saknar den erfarenhet inom ämnet som hade behövts för att utgå från verkligheten och generera en ny teori utifrån våra studier. Deduktion är det motsatta, utgångspunkten är teorierna och utifrån dessa testas hypoteser om verkligheten. (Saunders et al, 2007) I vår uppsats valde vi en deduktiv ansats, just för att testa våra hypoteser utifrån de teorier vi valt. Det grundar vi på att det idag finns många teorier inom ämnet som är intressanta att testa våra hypoteser på.

Runtom en organisation finns många aspekter som påverkar åt något håll, vilket gör att vi inte kan undersöka bara en teori. Gray, Kouhy & Lavers (1995) skriver i sin artikel att om resultaten analyseras korrekt behöver olika teorier inte ses som konkurrenter utan kan tillämpas så att de kompletterar och stärker varandra. Genom att använda flera teorier när slutsatser dras kan olika förklaringar fås till olika delar av samma fenomen. Vi har därför valt flera olika teorier som utgångspunkt i vår kandidatuppsats för att få så bred kunskap som möjligt om hur insamlingsorganisationer agerar i sin redovisning.

Tidigare i kapitlet nämns det att vi valt att arbeta utifrån de teorier som redan existerar och utveckla hypoteser utifrån dessa. Vi har valt att använda oss av intressentteorin då insamlingsorganisationer är beroende av sina intressenter i form av de insamlade medlen. Vidare utgår vi från legitimitetsteorin och den institutionella teorin då vi vill se om insamlingsorganisationer som innehar 90-konto och de som är medlemmar i FRII anpassar sig efter uppsatta värderingar och normer i sin redovisning. Vidare kommer vi att använda stewardship teori för att kunna förklara förhållandet mellan insamlingsorganisationer och deras bidragsgivare och förstå hur det skiljer sig från vinstdrivande företag. Vi har valt stewardship teorin istället för agentteorin eftersom förhållandet initialt bör byggas på tillit och gemensamma mål som det gör i den förstnämnda. För att ytterligare utveckla insamlingsorganisationers förhållande till bidragsgivarna och hur långt deras ansvar sträcker sig kommer vi att använda begreppet accountability.

2.3 Kapitelsammanfattning

Eftersom vår strävan är att förklara olika variabler som påverkar insamlingsorganisationernas frivilliga redovisning utifrån befintlig teoretisk kunskap, har vi antagit ett synsätt som är förklarande istället för förstående och deduktion som grundläggande metod i vår uppsats.

3. Branschorganisationer

I detta kapitel presenteras de två organisationer som påverkar redovisningen i insamlingsorganisationerna i Sverige. Det är Stiftelsen för insamlingskontroll och Frivilligorganisationernas insamlingsråd, varvid den första ger organisationer 90-konto och den sistnämnda ställer ytterligare krav på redovisningen.

3.1 Stiftelsen för insamlingskontroll, SFI

Stiftelsen för insamlingskontroll, SFI, bildades 1980 för att överta kontrolleringen utav insamlingsorganisationer från Näringslivets Granskningsnämnd som innehaft kontrollen sedan 1943 (FRII, 2007a). SFI är ett organ som är till för att ge bidragsgivarna trygghet när de skänker pengar till så kallade 90-konton, så de vet att bidragen går till avsett ändamål (*Ditt bidrag går fram*, 2007). SFI kontrollerar och förfogar över samtliga 90-konton, både plus- och bankgiro (SFI, 2007). De övervakar innehavarna av 90-konton så att de följer SFI:s uppsatta föreskrifter för kontrollgirokonto, där det bland annat står i 12 § att administrationskostnaderna inte får överstiga 25% av de totala intäkterna (SFI, 2006a). I samma föreskrifter definierar SFI administrationskostnader till ”sådana kostnader som är nödvändiga för att administrera själva insamlingsorganisationen” (SFI, 2006a, s 7). Där ingår även kostnader för revision, medlemsregister med mera (ibid.).

För att upprätthålla kvaliteten hos insamlingsorganisationer som innehar 90-konton och för att SFI ska kunna granska deras verksamhet, ska de varje år lämna in balans- och resultaträkning, årsredovisning, revisionsberättelse samt en verksamhetsberättelse (en utökad förvaltningsberättelse) (*Ditt bidrag går fram*, 2004). I verksamhetsberättelsen ska det, förutom vad som finns lagstadgat i kapitel 6 Årsredovisningslagen (1995:1554), finnas upplysningar om medlemmar, förvaltning och särskild information (Törning et al, 2001).

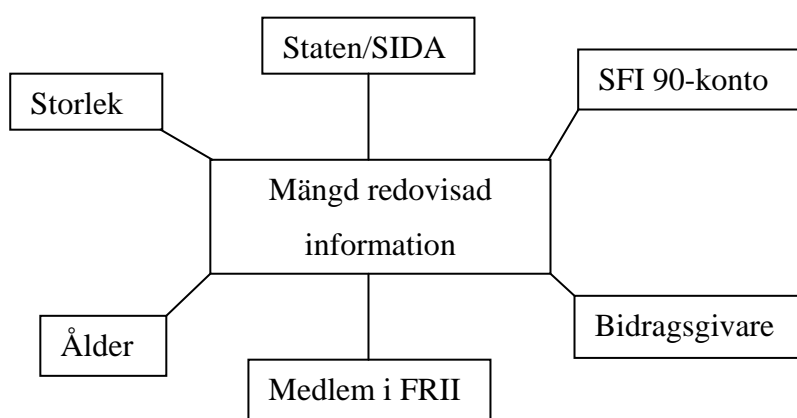
3.2 Frivilligorganisationernas insamlingsråd, FRII

Frivilligorganisationernas insamlingsråd, FRII, är ett branschorgan för insamlingsorganisationer. Idag har de 79 medlemmar som alla innehar 90-konton och har haft det i minst tre år, vilket är ett krav för medlemskap i FRII. (FRII, 2007a)

Det som skiljer organisationer som endast har 90-konto från SFI och de som även är medlemmar i FRII åt, är att de sistnämnda har antagit att följa FRII:s etiska riktlinjer och kvalitetskod.. Koden fastställdes 30 maj 2007 (FRII, 2007b) på FRII:s årsmöte och syftet med denna är att med ökad öppenhet och insyn höja förtroendet för medlemsorganisationerna. Generalsekreteraren på FRII, Erik Zachrisson menar att det blir allt viktigare att berätta för givare och andra intressenter vad de insamlade medlen används till. (FRII, 2007a)

4. Teori

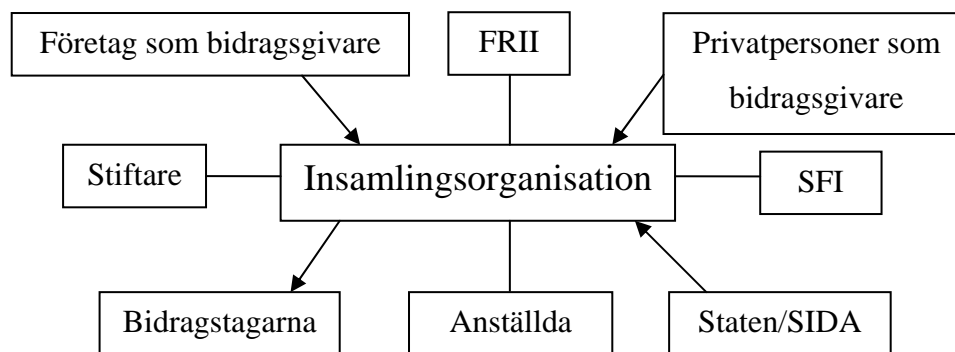
För att angripa vårt problem valdes olika systemorienterade teorier inom redovisning. De teorier som använts är intressent-, institutionell, legitimitets- och stewardshipteori samt begreppet accountability. Vi har vidare identifierat faktorer som påverkar redovisningens mängd från insamlingsorganisationer, dessa finns sammanfattade i figur 4.1. I kapitlet presenteras teorierna och faktorerna närmare och vi redogör för varför just dessa är intressanta för vår uppsats. Med hjälp av dessa har vi arbetat fram våra hypoteser.

Figur 4.1 Identifierade faktorer som påverkar mängden redovisning

4.1 Yttre påtryckningar

Abzug och Webb (1999) refererar till Freeman & Reed (1983) när de skriver att företag är beroende av olika grupper i samhället, så kallade intressenter, för att kunna fortsätta sin verksamhet. En definition på intressent återfinns i Deegan och Unerman (2006) som refererar till samma artikel ovan, Freeman & Reed (1983), “Any identifiable group or individual who can affect the achievement of an organisation’s objectives, or is affected by the achievement of an organisation’s objectives” (s 286). I figur 4.2 har vi identifierat de intressenter som finns i en insamlingsorganisation. Pilarna representerar den riktning som pengarna överförs, där det endast är linjer har vi identifierat en annan form av påverkan.

Figur 4.2 Intressentpåverkan

De som påverkas av en insamlingsorganisationens prestationer blir bidragstagarna som är i behov av hjälp. Jones (1995a), som Krashinsky (2003) refererar till, delar in intressenterna i två olika grupper, interna och externa. Krashinsky (2003) själv definierar dessa båda grupper som efterfrågesidans intressenter (externa) och utbudssidans intressenter (interna). I vår modell är de interna de anställda och stiftarna till organisationerna, resterande är de externa. Samtliga är av olika anledningar intresserade av att få redovisat vad de insamlade medlen har gått till. Samtidigt måste redovisningen vara utformat på ett specifikt sätt för att intressenterna ska kunna jämföra de olika insamlingsorganisationernas ansvarsredovisning (Enquist, Johnson & Skålen, 2006). Den ska vara lättöverskådlig och likvärdig för att hjälpa intressenterna att se vad de insamlade medlen har gått till. Eftersom intressenterna har olika förväntningar på grund av olika stor inverkan på organisationen (Deegan & Unerman 2006) är det än viktigare att de utformas på ett snarligt sätt för att underlätta för samtliga.

En utökad redovisning ger enligt Keating och Frumkin (2003) en bättre förståelse för en organisation och deras arbete vilket i sin tur kan öka dess accountability. Accountability, eller ansvarighet som Cassel (2000) använder, är ett svårdefinierat ord. FRII:s etiska riktlinjer och kvalitetskod (FRII, 2007b) tillsammans med deras mall för årsredovisning, *God redovisningssed för insamlingsorganisationer*, som deras medlemmar förbinder sig att följa, ställer krav på utökad redovisning vilket täcker in information utöver den lagstadgade (FRII, 2006).

Plikten att redovisa och ta ansvar för sina handlingar är väsentlig för insamlingsorganisationer då det runt om i världen har visat sig att oansvarigt och olagligt beteende inom den ideella sektorn kan vara ödesdigert. Eftersom insamlingsorganisationer är beroende av bidrag och donationer för att kunna utföra sitt

arbete är det angeläget att upprätthålla de löften som lämnats till bidragsgivarna. (Kelley & Anderson, 2006) Khumawala och Gordon (1997) uttrycker att människor i allmänhet är intresserade av deras redovisning när de tar beslut om de ska skänka ett bidrag eller en donation till en specifik organisation. Detta förstärker ytterligare hur väsentligt det är för insamlingsorganisationer att presentera en utförlig och tydlig redovisning med syfte att förklara och rättfärdiga hur och på vad de spenderat sina insamlade medel. Khumawala och Gordon (1997) tar vidare upp att endast finansiell redovisning inte är tillräcklig för att kunna avgöra om en insamlingsorganisation har uppnått uppsatta mål. Den icke-finansiella och den frivilliga redovisningen blir då väsentlig i avgörandet var och hur bidragsgivare donerar. Keating och Frumkin (2003) anser även att insamlingsorganisationers bidrag och donationer ska mätas i hur långt deras insatser sträcker sig och inte i hur mycket pengar som spenderats på ett visst ändamål.

De grundhypoteser som finns i Watts och Zimmermans (1990) positiv redovisningsteori (PAT) är; bonusbaserat lönesystem, skuldsättningsgrad och politisk påverkan. PAT bygger på agentteorin, som i sin tur bygger på antaganden om att människor är rationella och drivs av egenintresse (Holthausen, 1990). Människor anses även agera på ett opportunistiskt sätt för att öka sitt välstånd (Deegan & Unerman 2006). Detta antagande har kritiserats av Neu och Simmons (1996) som menar att alla människor påverkas av sociala relationer runtomkring. Inte minst i insamlingsorganisationer, som arbetar för att främja andra individer, får den kritiken fäste. Seaman (2006) säger att vinstmaximering inte är något som berör insamlingsorganisationer utan istället gäller storleksmaximering. Det som Neu och Simmons samt Seaman säger gör att PAT inte är en lämplig teori att använda på vår undersökning varvid vi inte behandlar den mer utförligt.

Då insamlingsorganisationer drivs av andra institutionella värderingar än vinstmaximerande företag (bidrag istället för vinst) låter de sig påverkas av samhället och anammar de socialt accepterade strukturer som finns för att bli accepterade i samhället och på så sätt öka sin omsättning (DiMaggio & Powell, 1983). I sin artikel skriver DiMaggio & Powell (1983) att det finns tre sätt som organisationerna kan påverkas av för att öka harmoniseringen. Ett sätt är tvång, vilket innebär att organisationen får utstå tryck från utomstående organisationer vilka de är beroende av. Det andra är imitering vilken innebär att organisationen anammar ett annat företags

(oftast ett framgångsrikt) strukturer för att minska osäkerheten att göra fel. Det sista sättet som benämns i artikeln är normativa påtryckningar vilket i första hand kommer från professionella grupper så som revisorer. (ibid.) Normativa påtryckningar på en insamlingsorganisation kommer även från SFI och FRII, vilka ska hålla upp standarden på redovisningen från insamlingsorganisationer. De som är medlemmar i FRII ska ha ytterligare information än de som bara är innehavare av ett 90-konto från SFI. (FRII, 2007a; SFI, 2007)

Hypotes 1: Innehav av 90-konto har ett positivt samband med mängden redovisad information.

Hypotes 2: Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mängden redovisad information.

4.2 Synen hos allmänheten

Jones (1995b) refererar till Donaldson & Preston (1995) när han framför att intressentteorin består av tre olika typer av teorier, som förklarar beteenden hos ledningen i organisationen. En är deskriptiv som förklarar hur ledningen faktiskt agerar, en annan är instrumentell som ska förklara vad som händer om ledningen agerar på ett speciellt sätt samt en normativ som tittar på den morala aspekten av allt handlande. Dessa tre delar kan sammanfattas med: vad händer?, vad händer om? samt vad ska hända?. (ibid.) Det som kan hända med insamlingsorganisationerna om de inte sköter redovisningen enligt SFI:s normer är att deras konto blir indraget enligt 19§ i SFI:s föreskrifter (SFI, 2006a). Ett eventuellt förlorat 90-konto kan leda till att bidragsgivarna tappar förtroendet för organisationen, vilket kan vara ödesdigert för dem.

I en insamlingsorganisation är det ”viktigt att göra en seriös och korrekt revision för att säkerställa medlemmarnas förtroende för styrelsen” (Lundén, 2007, s 229). Både SFI och FRII ställer krav på att revision utförs i de organisationer som står under deras kontroll (FRII, 2007a; SFI, 2007). FAR (2006) skriver att revisionen är betydelsefull då det är viktigt för en organisation att dess intressenter kan lita på informationen i årsredovisningen, både den finansiella informationen och förvaltningsinformationen. I och med att en revision utförs av en godkänd eller auktoriserad revisor kvalitetssäkras informationen vilket leder till ökad trovärdighet och tilltro för organisationen (ibid.).

DiMaggio och Powell (1983) anser att revision är en del av de normativa påtryckningarna som finns i samhället, medan FAR förlag (2006) uttrycker att ”revision är ... en förutsättning för ett väl fungerande näringsliv och samhälle” (s 19). Det är därför viktigt för insamlingsorganisationer att det utförs revision av organisationens redovisning för att öka deras accountability gentemot intressenterna.

Det ställs högre krav på insamlingsorganisationer än på vinstdrivande företag att få förtroende från omvärlden (Vernis et al 2006) och för att kunna fortsätta verka inom branschen. För att relationen mellan bidragsgivaren och insamlingsorganisationen ska kunna fortlöpa krävs att givaren kan känna förtroende och tillit för att organisationen arbetar utefter samma mål och syfte som medlen skänkts. Insamlingsorganisationer får medel att förvalta från bidragsgivarna enligt den organisationens och det skänkta medlets syfte och mål.

Hypotes 3: Starkt förtroende hos allmänheten har ett positivt samband med en mer omfattande redovisning.

Genom de förväntningar som finns i samhället, vilka kan likställas med SFI:s stadgar (SFI, 2006a), utsätts organisationerna för tvång från såväl bidragsgivare som SFI. Insamlingsorganisationer är beroende av SFI på så sätt att om de inte följer stadgarna får de ej behålla sitt 90-konto, vilket i samhällets ögon då ofta jämföras med en oseriös organisation. Insamlingsorganisationen lever då inte upp till de sociala krav som ställs för att anses legitim. De insamlingsorganisationer som vill öka sin acceptans i samhället vill inneha ett 90-konto av SFI och därmed anpassa sig till de värderingar och normer som finns inom deras institutionella omgivning. För att erhålla och bibehålla legitimitet, vilken uppnås när redovisningen utförs enligt de normer och värderingar som sätts upp av samhället (Guthrie & Parker, 1989; Deegan, Rankin & Tobin, 2002; Goddard & Assad, 2006) följer de SFI:s stadgar.

Stewardship teori innebär kortfattat att en steward förvaltar en annan parts tillgångar och att ansvaret sträcker sig endast till att åskådliggöra/tydliggöra så att dessa inte har använts på otillåtet sätt (Jones & Pendlebury, 1996). Walker (2003) definierar stewardship som ”holding something in trust for another” (s 25). Stewardship teorin utvecklades som ett alternativ till agentteorin (Davis, Schoorman & Donaldson, 1997a),

men kan även uttryckas som en specifik gren av den klassiska agentteorin. Den stora skillnaden är att förhållandet mellan principal och agent/steward inte alltid präglas av konflikter mellan de två parterna. (Caers et al., 2006) Anledningen till detta är att en steward värdesätter kollektiva, gemensamma mål och arbetar därför i linje med principalens intresse (Davis, Schoorman & Donaldson, 1997b). I vår uppsats har vi identifierat bidragsgivarna som principaler som genom sina bidrag och donationer ger organisationerna, stewarden, i uppdrag att förvalta deras medel för den organisationens syfte. Det är väsentligt, då insamlingsorganisationer är beroende av insamlade medel för att kunna driva sin verksamhet, att relationen med bidragsgivarna fungerar på ett tillfredställande sätt. Konstanta konflikter inom organisationen skulle påverka dess prestation och därmed försvaga relationen gentemot bidragsgivarna. Stewardship bygger på att parterna har gemensamma mål, även i de fall målen skiljer sig åt kommer stewarden arbeta mot principalens (Van Slyke, 2006). Detta beror på att samarbete väger tyngre hos stewarden än självuppfyllande (ibid.). "Fundamentally, stewardship theory relies significantly on the principal's and steward's initial trust disposition" (Van Slyke, 2006, s 165).

Det är viktigt att relationen mellan organisationen och bidragsgivarna bygger på förtroende och gemensamma mål istället för konflikter. Bidragsgivaren måste känna en viss grad av tillit och förtroende till att hela organisationen arbetar mot samma mål, innan de donerar medel till insamlingsorganisationen. Över tiden byggs en relation mellan principalen och stewarden upp som grundar sig på tillit och förtroende som i sin tur skapar ett anseende hos principalen. Stewarden och principalen kommer att verka för samma mål vilka grundläggs av en gemensam filosofi inom organisationer som inte drivs av ett vinstsyfte (Van Slyke, 2006). Med åldern växer alltså förtroendet mellan bidragsgivaren och organisationen starkare vilket kan resultera i mer bidrag. DiMaggio och Powell (1983) anser att organisationer, utifrån den institutionella teorin, i början av en livscykel är mer ostrukturerade och diversifierade och bli över tiden mer och mer harmoniserade i sin redovisning. Detta innebär att yngre organisationer väljer att efterlikna äldre för att få en bättre relation till utomstående intressenter, vilka i vårt fall alltså är bidragsgivarna.

Hypotes 4: Äldre insamlingsorganisationer har ett positivt samband med mängden redovisad information.

Förtroende är något som måste byggas upp i acceptans med rådande normer och värderingar (Vernis et al, 2006), vilka finns i lagar, normer och praxis. Det finns insamlingsorganisationer som får statligt bidrag genom SIDA för att förbättra tillståndet för människor i tredje världen, dessa kallas ramorganisationer. De har blivit godkända av Utrikesdepartementet att bedriva biståndsarbete i utsatta områden. Organisationerna får själva stå för 10% av kostnaden medan SIDA står för resten, förutsatt att pengarna går till rätt adress. (SIDA, 2007) DiMaggio och Powell (1983) pratar om företag som imiterar varandra, här drar vi paralleller med privata bidragsgivare som imiterar staten då de skänker pengar till insamlingsorganisationer, vilket skapar legitimitet för organisationen. Tidigare har det nämnts att det är viktigt att redovisa den icke-finansiella informationen (Khumawala & Gordon, 1997) för att verkligen visa vad pengarna har tillfört, exempelvis en skola, en by etcetera.

Hypotes 5: Insamlingsorganisationer som får stöd från SIDA har ett positivt samband med mängden redovisad information.

4.3 Storlekens betydelse

Vilket tidigare nämnts bygger stewardship på förtroende och tillit. Jones och Pendlebury (1996) uttrycker i sin bok att stewardship kan vara ett för smalt begrepp för insamlingsorganisationer, trots att teorin ger värdefull finansiell information. För insamlingsorganisationer krävs det ett vidare begrepp, accountability. Detta begrepp behövs även för att täcka in ansvaret för deras handlingar mot andra och hur väl de har förvaltat bidragen och donationerna (Jones & Pendlebury, 1996).

Cassel (2000) delar in begreppet accountability i fyra aspekter. Den första är delegering, vilken innebär att en huvudman ger ett uppdrag till någon annan att utföra. Den andra är åtagande vilket innebär att den som erhållit ett uppdrag accepterar detta. Krav på återrapportering är den tredje aspekten som beskrivs i Cassels rapport (2000), vilket för oss tillbaka till tvång som finns nämnt tidigare. Det innebär att då uppdraget utförts kan huvudmannen kräva utföraren på en återrapportering. På denna återrapportering ska huvudmannen lämna respons till utföraren, vilket är den fjärde aspekten. (Cassel, 2000) Kortfattat kan förhållandet mellan bidragsgivarna och insamlingsorganisationerna uttryckas som att givarna ger organisationerna ett uppdrag att förvalta skänkta medel

enligt ett visst syfte och organisationen accepterar detta i och med mottagandet av bidraget eller donationen. Olika typer av återrapportering sker sedan för att visa hur medlen har nyttjats. Responsen på återrapporteringen och insamlingsorganisationens arbete kan uttryckas i framtida ytterligare bidrag och donationer.

För att överhuvudtaget existera måste organisationen ha en förmåga att förse olika intressenter med produkter som är av värde för dessa (Jones 1995a, finns refererat i Krashinsky 2003). Produkterna i en insamlingsorganisation, anser vi, blir olika till olika intressenter. De blir även olika beroende på vilken inriktning organisationen har, om de är en forsknings- eller en hjälporganisation till exempel. Bidragstagarna får exempelvis mat, läkarvård och tak över huvudet från hjälporganisationer för att kunna överleva och från forskningsorganisationer får de ta del av forskningsresultat. Bidragsgivarna däremot ska få tillbaka en redovisning som garanterar dem att bidraget eller donationerna har gått fram. Beroende på intressenternas storlek och inverkan på organisationen får de avgöra vilka intressenter som är viktigast att tillgodose först (Deegan & Unerman, 2006). Detta kan som Daft (1998) nämner, finns refererad i Abzug och Webb (1999), leda till att det kan bli på bekostnad av en annan intressents intressen, vilket är en tanke att lägga in när beslut tas. Resonemanget här gör att organisationen först får avgöra vilken intressent, bidragstagarna eller bidragsgivarna, som är viktigast att tillgodose. Den ena är beroende av organisationens pengar och den andra ger organisationen pengar. Detta leder till att organisationens viktigaste intressent är bidragsgivarna, skulle inte de finnas skulle inte heller organisationen finnas. Även Keating & Frumkin (2003) lägger tyngd på detta när de säger att insamlingsorganisationer är beroende av bidrag och donationer. Till bidragsgivarnas hjälp finns SFI och FRII som kontrollerar årsredovisningar från insamlingsorganisationer för givarnas skull (FRII, 2007a; SFI, 2007).

Keating och Frumkin (2003) tar i sin artikel upp hur storleken på insamlingsorganisationer kan påverka deras redovisning. De menar att mindre organisationer ofta använder sig av ett lätthanterligt och standardiserat redovisningssystem, som mestadels sköts av frivillig personal. Denna aspekt leder i många fall till att redovisningen blir begränsad och inte lika utförlig. När organisationen blir större används ett mer avancerat och anpassat redovisningssystem, ofta för att intressenterna blir mer krävande vad gäller att få en omfattande redovisning. (ibid.)

Zarzeski (1996) menar att större organisationer tenderar att redovisa mer information. Större organisationer kan då ha lättare att följa FRII:s mer omfattande krav, då bättre resurser finns.

Hypotes 6: *Stora organisationer har ett positivt samband med en mer omfattande och utförlig redovisning.*

4.4 Inom organisationen

En annan viktig ingrediens i en organisation är medarbetarna, inte minst i en insamlingsorganisation då det inte finns något vinstsyfte och eventuell lönebonus som gör att de arbetar hårdare. Just detta nämner Vernis et al (2006) i sin bok *Nonprofit organizations*, att engagerade medarbetare är ett viktigt inslag speciellt i insamlingsorganisationer. För att finna dessa medarbetare behövs klar, konsekvent och fortlöpande information (ibid.).

Keating och Frumkin (2003) beskriver också att anställda i insamlingsorganisationer får en lägre ersättning i form av pengar, att de istället huvudsakligen drivs av psykologiskt och känslomässigt engagemang. I och med att personer oftast frivilligt väljer att engagera sig inom en insamlingsorganisation bidrar det till att stärka arbetet mot de gemensamma målen och göra den gemensamma filosofin starkare utåt mot bidragsgivarna. Relationen mellan bidragsgivarna och organisationen stärks och förtroendet ökar. En steward strävar efter att maximera organisationens prestation (Davis et al, 1997a) och i en insamlingsorganisation kan det, i stället för vinstmaximering, uttryckas i form av insamlade medel och uppfyllande av det uppsatta syftet.

Insamlingsorganisationer som är medlemmar i FRII ska förutom att följa SFI:s stadgar och normer även följa FRII:s etiska riktlinjer som syftar till att skapa god redovisningssed i insamlingsorganisationer (FRII, 2007a). Genom dessa etiska riktlinjer utsätts organisationen för ytterligare påtryckningar från samhället. Dessa normativa påtryckningar gör att insamlingsorganisationerna redovisar mer social information, såsom personalredovisning etcetera, för att bli accepterade i samhället (DiMaggio & Powell, 1983). Med denna ökning av sociala förväntningar krävs mer social redovisning

där organisationen redovisar vad de gör för att leva upp till dessa högre krav som ställs från samhället och även hur väl de lyckas med detta (Guthrie & Parker, 1989).

Hypotes 7: Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mer redovisning av social information.

4.5 Hypotessammanfattning

Kapitlet sammanfattas nu med en överblick av samtliga hypoteser samt en avslutande figur, figur 4.3, som visar hypoteserna och sambandens förutspådda riktning.

Hypotes 1: *Innehav av 90-konto har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Insamlingsorganisationer som innehar ett 90-konto är på grund av detta tvungna att upprätthålla en viss standard på årsredovisningen för att få behålla kvalitetsstämpeln som kontot innebär. Ett förlorat 90-konto gör att insamlingsorganisationen förlorar en stor del av sin legitimitet.

Hypotes 2: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Medlemskapet i FRII medför att det ställs ytterligare krav på insamlingsorganisationerna, i och med att organisationen då går med på att följa FRII:s riktlinjer och kvalitetskod.

Hypotes 3: *Starkt förtroende hos allmänheten har ett positivt samband med en mer omfattande redovisning.*

Det är viktigt för insamlingsorganisationer att framställa en korrekt och tydlig redovisning för att få ett starkt förtroende hos allmänheten. Att följa normerna från SFI och att få sin redovisning reviderad av en godkänd eller auktoriserad revisor skapar ökat förtroende för informationen och för organisationen.

Hypotes 4: *Äldre insamlingsorganisationer har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

För att skapa sig legitimitet i samhället gäller det för insamlingsorganisationer att anpassa sig efter de normer och värderingar som finns i samhället. Det tar tid att bygga

upp förtroende hos bidragsgivarna. Yngre organisationer väljer att efterlikna äldre för att få en bättre relation med givarna. Över tiden blir organisationerna mer och mer harmoniserade.

Hypotes 5: *Inamlingsorganisationer som får stöd från SIDA har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

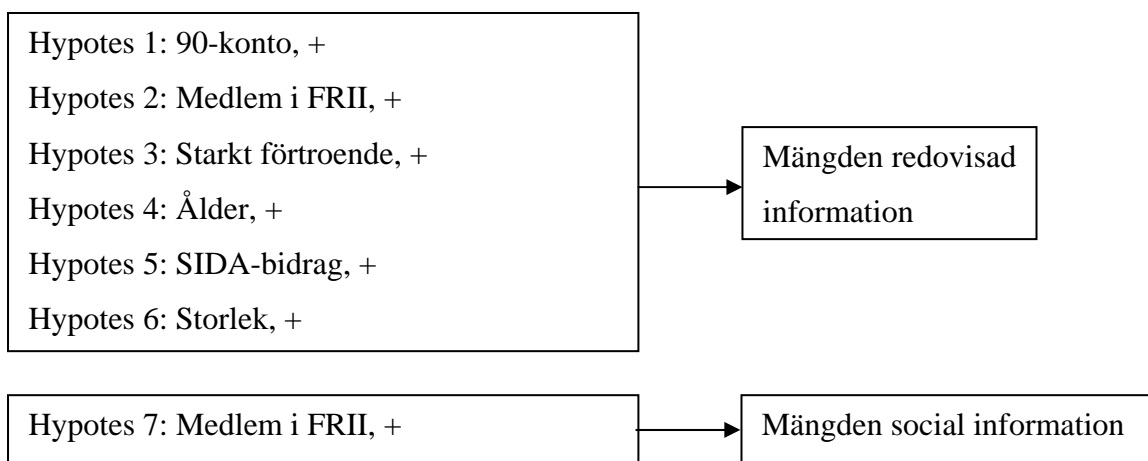
För insamlingsorganisationer är det väsentligt att skapa ett gott förtroende och legitimitet för att bli accepterade. Det är viktigt att följa de sociala värderingar och normer som byggts upp i samhället. Insamlingsorganisationer som fått bidrag från staten genom SIDA har blivit godkända av Utrikesdepartementet.

Hypotes 6: *Stora organisationer har ett positivt samband med en mer omfattande och utförlig redovisning.*

Med storleken blir kraven från intressenterna på en mer omfattande redovisning starkare. Ju större insamlingsorganisationer blir desto större möjligheter har de till att använda mer anpassade redovisningssystem. Att det finns bättre resurser hos större organisationer leder även till att de har lättare att följa FRII:s mer omfattande krav.

Hypotes 7: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mer redovisning av social information.*

I en insamlingsorganisation är medarbetarna en viktig ingrediens. De får ofta en lägre ersättning i form av pengar, de drivs istället huvudsakligen av psykologiskt och känslomässigt engagemang. FRII:s etiska riktlinjer gör att organisationen utsätts för ytterligare påtryckningar från samhället angående social redovisning. Dessa faktorer gör att medlemmarna i FRII är mer benägna att redovisa social information.

Figur 4.3 Sammanfattande bild av hypoteserna och deras troliga riktning

5. Empirisk metod

Vi ska undersöka insamlingsorganisationers årsredovisningar med en checklista (Bilaga 1) som har utarbetats med hjälp av SFI och FRII:s mallar för redovisning samt den teori som vi har försett oss med. Då inriktningen på arbetet inspirerades av tsunamikatastrofen 2004 har vi samlat in årsredovisningar från 2005, året då de största medlen till katastrofen samlades in. Med hjälp av checklistan granskas information i årsredovisningarna.

5.1 Undersökningsmetod

Syftet med denna kandidatuppsats är att förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationers redovisning. Vi vill förklara vilka faktorer som påverkar insamlingsorganisationernas redovisning. I vår uppsats har vi valt att arbeta med en tvärsnittsansats, där dokumenten i vårt fall består av årsredovisningar från 2005. Alternativet hade varit att göra en longitudinell studie vilket går ut på att undersökningen görs under en viss tidsperiod för att följa förändringar och utveckling (Saunders et al., 2007). Vilket nämnts ovan är vårt syfte att förklara vad som påverkar omfattningen av redovisningen och inte se förändringen över tiden. Av denna anledning är en longitudinell studie inte passande till vår undersökning och vårt syfte. Validitet är en annan viktig aspekt att ta hänsyn till vid en undersökning. Med validitet menas att det som var tänkt att mätas är det som mäts (Saunders et al., 2007). För att öka validiteten i de slutsatser vi drar har vi gjort en urvalsundersökning och valt insamlingsorganisationer som var innehavare av 90-konto under 2005. I de fall vi ej funnit årsredovisningen har vi kontaktat insamlingsorganisationerna för att minska bortfallet och på så sätt bibehålla reliabiliteten i undersökningen. Förutom insamlingsorganisationer med 90-konto har vi använt en kontrollgrupp bestående av stiftelser från Länsstyrelsen i Skåne. Kontrollgruppen består av ett urval av var 40:e årsredovisning från de stiftelser som var registrerade på Länsstyrelsen i Skåne. Om den 40:e var en stiftelse vi hade i vår huvudundersökning valdes årsredovisning nummer 41 och sen vidare var 40:e igen.

Vi har valt att använda oss av dokumentstudie vid insamlandet av data. Denna typ av studie utgår ifrån att använda befintlig data som är insamlad av någon annan, nackdelen med denna typ av insamling är att det kan vara svårt att finna lämplig data och mätfel

kan därför uppstå (Saunders et al., 2007). I vår undersökning samlar vi in sekundärdata från årsredovisningar som sedan ska analyseras, varför risken för mätfel reduceras. Detta på grund av att den i de flesta fall är reviderad och som nämnts tidigare då har en högre trovärdighet (FAR förlag, 2006). Alternativet hade varit att göra en fallstudie som kan leda till att en motsägelse till existerande teorier skapas. En studie av denna typ kan, om den är välorganiserad, lägga grunden för nya forskningsproblem. Fallstudier försöker finna nya samband vilka leder till ny teoriutveckling. (Saunders et al., 2007) Vår uppsats går ut på att testa hypoteser som vi har kommit fram till utifrån teorin, en fallstudie är därför ej tillämplig i vårt arbete. En annan alternativ datainsamlingsmetod är survey då kvantitativ data från en utvald population samlas in. Dock finns det en begränsning i datainsamlingen då det inte finns möjlighet att ställa för många frågor till sina respondenter för att bibehålla en hög svarsfrekvens (Saunders et al., 2007). Det som vinnas i bredd förloras i djup.

För att en hög reliabilitet ska uppnås ska undersökningen kunna genomföras av någon annan person med samma förutsättningar och på så sätt komma fram till samma slutsatser (Saunders et al., 2007). De data vi ska granska, årsredovisningarna, är redan framställda varför en survey inte är tillämplig på vårt valda forskningsproblem. Då vårt syfte är att undersöka vad som påverkar omfattningen av vad insamlingsorganisationerna redovisar ökar reliabiliteten vid dokumentstudier gentemot en survey. För att ytterligare öka reliabiliteten vid en undersökning är det väsentligt att hämta data från säkra källor (Saunders et al., 2007). I vår studie har vi hämtat data från insamlingsorganisationernas årsredovisningar, vilka får antas vara från en säker källa i de fall de blivit granskade av en revisor. Som nämnts tidigare kvalitetssäkras informationen av en revisor vilket leder till högre trovärdighet (FAR förlag 2006). I vår undersökning använder vi oss inte av intervjuer vilket gör att de hot, exempelvis intervjupåverkan, som finns vid användningen av den insamlingsmetoden elimineras. De data som vi har samlat in har ej påverkats av personliga intryck och värderingar från oss. Vid undersökningen av årsredovisningarna kan dock denna risk inte helt elimineras, då det är oundvikligt att tolkningen till viss del varierar beroende på vem som utför granskningen.

5.2 Urval och datainsamling

Denna uppsats omfattar insamlingsorganisationer som hade 90-konto år 2005. Information om vilka som var innehavare av 90-konto fick vi från SFI i form av en lista med organisationsnamn och deras 90-konto (404 stycken). Vi har även en kontrollgrupp bestående av 43 stiftelser, från Länsstyrelsen i Skåne, för att se om skillnader finns däremellan. Undersökningens målpopulation består sammanlagt av 447 insamlingsorganisationer. För att samla in data har vi använt oss av insamlingsorganisationernas årsredovisning för år 2005, vilka vi hämtat från deras hemsidor i en del fall och i andra fall har vi fått beställa den genom e-post eller telefon. Vi har inte kunnat kontakta vår målpopulation på ett helt enhetligt sätt på grund av att kontaktinformationen vi funnit har skiljt sig åt, exempelvis har en del insamlingsorganisationer endast telefonnummer eller endast en e-postadress. Vi har även kontaktat insamlingsorganisationerna med påminnelser då vi inte fått in årsredovisningen inom den uppsatta tidsramen.

Undersökningen av årsredovisningarna har gjorts med hjälp av en checklista (Bilaga 1). Checklistan har använts på så sätt att varje punkt avser att ta reda på om organisationen informerar om ämnet punkten syftar på. Ett exempel är antalet anställda, när organisationen informerar om att de inte har några anställda är det ett positivt svar. Checklistan har utarbetats med hjälp av FRII:s kvalitetskod (FRII, 2007b) och deras mall för årsredovisning, *God redovisningssed för insamlingsstiftelser* (FRII, 2006), tillsammans med SFI:s anvisningar till rapportpaketet för verksamhetsåret 2006 (SFI, 2006b). Den har även utökats med hjälp av den teori som samlats in. Den består av 94 punkter vilka gör det möjligt att jämföra omfattningen av insamlingsorganisationers årsredovisningar. I materialen från SFI och FRII finns punkter som behandlar organisationens medlemmar. Dessa punkter har inte tagits med i vår checklista på grund av att stiftelser av sin natur inte har medlemmar. Detta har gjorts med anledning av att analysen inte ska påverkas och bli snedvriden. För att öka reliabiliteten och validiteten i undersökningen har vi sammanställt gemensamma sökord för varje punkt i checklistan, anledningen till detta är att minska snedvridning och öka reliabiliteten i materialet och undersökningen. Av samma anledning har vi även samkört ett mindre antal årsredovisningar.

5.3 Operationalisering av hypoteser

För att kunna operationalisera våra hypoteser behöver vi identifiera beroende och oberoende variabler som påverkar sammanhanget. Som beroende variabel ser vi mängden redovisning, då den påverkas från många olika håll. De identifierade variablerna som påverkar omfattningen av den frivilliga redovisningen är innehav av 90-konto, medlemskap i FRII, bidrag från SIDA, ålder och storlek.

Hypotes 1: *Innehav av 90-konto har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Insamlingsorganisationer som innehar ett 90-konto jämförs med stiftelser utan 90-konto, det vill säga vår kontrollgrupp. Detta för att se om kraven SFI ställer ger någon respons i mängden redovisad information. För att undersöka mängden redovisad information använder vi vår checklista (Bilaga 1) där vi sammanställt antalet redovisade punkter, som antar ett värde mellan 0 och 94.

Hypotes 2: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Då organisationerna SFI och FRII har lite olika krav kan det finnas skillnader i redovisningen mellan insamlingsorganisationerna som är medlemmar i FRII och de som endast har ett 90-konto från SFI. FRII:s medlemmar har fler krav varvid vi antar att deras medlemmar redovisar mer information. Information om vilka som är medlemmar i FRII har vi fått från årsredovisningarna. Årsredovisningarna från insamlingsorganisationerna ska vi undersöka med hjälp av vår checklista och se vilka som får flest positiva svar.

Hypotes 3: *Starkt förtroende hos allmänheten har ett positivt samband med en mer omfattande redovisning.*

Vi har valt att använda oss av insamlingsorganisationernas omsättning för att kunna mäta vad som menas med ett starkt förtroende. Vi har valt att titta på omsättningen utan bidrag från SIDA. Detta har valts då vi anser att bidragsgivarna inte skänker pengar om de inte känner förtroende för insamlingsorganisationerna (Keating & Frumkin 2003). Om vi skulle ha använt oss av hela omsättningen, med bidrag från SIDA inkluderat, skulle bidraget från SIDA öka omsättningen vilket inte blir korrekt då vi vill undersöka

hur allmänheten, inte staten, ser på organisationen. En annan anledning till att vi valt att använda oss av omsättningen utan bidrag från SIDA och inte insamlade medel beror på att en del av insamlingsorganisationerna inte har specificerat detta i sin redovisning. Vi ska undersöka huruvida det finns ett signifikant samband mellan en insamlingsorganisations omsättning och den frivilliga redovisning som ges, med hjälp av vår checklista. Vid mätningen kommer det sammanlagda antalet positiva svar att användas.

Hypotes 4: *Äldre insamlingsorganisationer har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Denna hypotes syftar till att undersöka om åldern påverkar vem bidragsgivarna känner förtroende och tillit för. För att mäta åldern på en organisation har vi genom vår checklistas andra punkt fått fram när organisationerna bildades. På så sätt får vi en rangordning av insamlingsorganisationerna i ålder. Åldern kommer att mätas mot totalt antal positiva svar från vår checklista. Då vi använt oss av året vid grundandet av organisationerna istället för ålder ska analysen visa en negativ korrelation för att vår hypotes ska stämma.

Hypotes 5: *Insamlingsorganisationer som får stöd från SIDA har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Vi ska jämföra insamlingsorganisationer som får bidrag från SIDA och de som inte får bidrag. Frågan är om det finns skillnader i mängden redovisad information. För att undersöka detta använder vi oss av vår checklista där vi har summerat mängden redovisad information.

Hypotes 6: *Stora organisationer har ett positivt samband med en mer omfattande och utförlig redovisning.*

Det går att definiera stora organisationer på många olika sätt; med hjälp av antalet anställda, balansomslutning, omsättning exempelvis. Zarzeski (1996) använde sig av balansomslutning som variabel, men hon undersökte vinstdrivande företag. Vi har valt att använda omsättning, precis som Broberg (2006), i form av insamlade medel och bidrag när vi mäter storleken, då det känns mest relevant i insamlingsorganisationer. Antalet anställda är inte rättvisande då det finns människor som arbetar frivilligt inom

insamlingsorganisationer. Vi kommer använda vår utarbetade checklista för att se omfattningen på redovisningen och sen se sambandet med organisationens storlek.

Hypotes 7: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mer redovisning av social information.*

Problemet här är vad social information innebär. Precis som Deegan och Unerman (2006) använder vi personal- och miljöinformation som social redovisning. Vidare lade vi till volontärer då de är en viktig del av insamlingsorganisationen, de är inte anställda utan de engagerar sig frivilligt i olika stor utsträckning. Detta engagemang bör därför organisationerna informera om i sin sociala redovisning (Guthrie & Parker, 1989). Insamlingsorganisationernas sociala redovisning kommer att jämföras med åtta punkter (nummer 9, 12, 72, 73, 74, 75, 78 och 80) i vår checklista för att se omfattningen av den. Dessa punkter behandlar miljö-, organisation-, personal- och volontärredovisning. Vi vill också se om det finns skillnader mellan insamlingsorganisationer som innehar 90-konto från SFI och medlemmar i FRII, då de sistnämnda har större krav på social redovisning. I denna hypotes har vi därmed uteslutit kontrollgruppen.

5.4 Bortfallsanalys

I tabell 5.1 går det att utläsa att vi fått in 206 årsredovisningar av de 404 insamlingsorganisationer som var innehavare av ett 90-konto under 2005. Detta betyder att vår svarsfrekvens är 51,2% hos vår målpopulation, vilket får ses som acceptabelt då inte hela målpopulationens årsredovisningar är offentliga. I denna tabell är ej kontrollgruppen medräknad som består av 43 årsredovisningar. Sammanlagt ska alltså 249 årsredovisningar granskas.

Tabell 5.1 Korstabell över 90-konto idag och svarsfrekvensen

		Svarsfrekvens			
			Nej	Ja	Totalt
90-konto idag	Nej	Antal	82	16	98
	Ja	Antal	116	190	306
Totalt		Antal	198	206	404

Den enda data vi har på samtliga insamlingsorganisationer som ingår i vår studie är om de har 90-konto idag eller ej, då vi lätt kan kontrollera detta på SFI:s hemsida. Vi antar

att insamlingsorganisationer som innehar 90-konto idag har en högre svarsfrekvens, vilket vi testar i ett t-test, tabell 5.2.

Tabell 5.2 T-test med svarsfrekvens som beroende variabel

	Svarsfrekvens	Antal	Medelvärde	P-värde
90-konto idag	Nej	198	0,58	0,000
	Ja	206	0,92	

Med tabell 5.2 går det att utläsa att antagandet om att insamlingsorganisationer som innehar 90-konto har en högre svarsfrekvens och att det är signifikant säkerställt då $P < 0,05$. Även medelvärdet visar att innehav av 90-konto idag ger en högre svarsfrekvens, $0,92 > 0,58$. Till stor del beror vårt bortfall på att delar av målpopulationen ej längre är innehavare av ett 90-konto, varför de idag inte har samma krav på sig från utomstående organisationer.

Några ytterligare anledningar som har lett fram till vårt bortfall är att en del av insamlingsorganisationer som var innehavare av 90-konto under 2005 inte existerar längre. Vi har försökt finna dessa organisationer men varken kunnat hitta telefonnummer, adress eller någon annan kontaktinformation. Det finns även några insamlingsorganisationer som vägrat lämna ifrån sig sin redovisning av olika skäl. Ytterligare finns det ett bortfall där vi fått redovisningar avseende fel år, trots tydlig information om vilket år vi önskade undersöka. Dessa har vi självklart kontaktat för ny redovisning från rätt år, en del har inte svarat och några har inte lämnat då de anser att de redan varit tillräckligt behjälpliga. Vidare finns det insamlingsorganisationer som har inkommit med sin redovisning efter den utsatta tidsramen och vi har på grund av detta ej haft möjlighet att få med dessa i vår undersökning.

Eftersom vi har ett bortfall på 48,8% finns det en viss risk att materialet blir snedvridet. Det finns risk att vårt bortfall består av små insamlingsorganisationer som inte har så mycket information i sina årsredovisningar och då kan resultatet vi får bli för positivt.

5.5 Kapitelsammanfattning

Vi vill med vår uppsats förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationers redovisning. Uppsatsen utgår från en tvärsnittsansats där vi undersöker insamlingsorganisationernas omfattning av redovisningen år 2005. Vi har

valt att göra en urvalsundersökning av insamlingsorganisationer som hade 90-konto under 2005, men även en del stiftelser utan 90-konto ska ingå som en del i studien i form av en kontrollgrupp. De data som har samlats in är årsredovisningar från den valda målpopulationen för år 2005. Vi fick en svarsfrekvens på 51,8% vilket får ses som acceptabelt och bortfallsanalysen visar på att de flesta som inte svarat är de som inte längre har 90-konto.

6. Analys

För att analysera materialet vi samlat in används i detta kapitel en multipel regressionsanalys, där de oberoende variabler som ingår visar ett signifikant samband med vår oberoende variabel. Till varje hypotes har vi även gjort ett kompletterande test för att undersöka hur sambandet ser ut mellan en oberoende och vår beroende variabel.

6.1 Inledning

Vi började analysen med att göra ett Kolmogorov-Smirnov-test för att undersöka om variablerna vi valt att använda är normalfördelade eller inte. Testet visade att samtliga oberoende variabler är normalfördelade. Analysen av materialet kommer att utföras med multipel och enkel regression samt bivariata tester. Det viktigaste testet som utförs är en multipel regressionsanalys för att se hur en oberoende variabel påverkar den beroende, när de andra variablerna hålls konstanta (Andersson, Jorner & Ågren, 1994). Den multipla regressionen visar om hela vår utarbetade modell är signifikant. Vi har även utfört enkla regressionsanalyser för att undersöka förklaringsgraden som varje enskild oberoende variabel har på vår beroende variabel. De bivariata testerna som använts i analysen är Pearsons korrelationstest och t-test. I analyserna kommer signifikansnivån 5% att användas för att säkerställa sambandet. I de fall variablerna är under 10% tyder det på svag signifikans och därmed kan det inte uteslutas att ett samband mellan de undersökta variablerna finns.

Underlaget från SFI och FRII, som vi använt till att utarbeta vår checklista, har omarbetats och utvecklats efter år 2005. Detta är troligtvis en förklaring till att en del organisationer har en till synes bristfällig redovisning, i form av lågt antal ja-svar.

Vidare följer nu en korrelationsmatris mellan de variabler vi identifierat som påverkar mängden redovisad information samt den beroende variabeln. Efter detta kommer den multipla regressionsanalysen som visar om hela modellen är signifikant, samt visar förklaringsgraden för modellen. I hypotesprövningen tillkommer ett test för varje hypotes för att visa sambandet mellan en oberoende och den beroende variabeln.

Tabell 6.1 Korrelationsmatris

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. Antal ja-svar	1						
2. Grundandear	-0,398**	1					
3. Bidrag från SIDA	0,403**	-0,170*	1				
4. Omsättning	0,357**	-0,386**	0,536**	1			
5. Innehav av 90-konto	0,487**	-0,119	0,097	0,092	1		
6. Medlem i FRII	0,523**	-0,191**	0,272**	0,138*	0,212**	1	
7. Omsättning utan SIDA	0,324**	-0,407**	0,430**	0,993**	0,085	0,109	1

** Korrelationen är signifikant på 0,01 nivån

* Korrelationen är signifikant på 0,05 nivån

Korrelationsmatrisen i tabell 6.1 visar att alla oberoende variabler har ett signifikant samband med den beroende variabeln, antal ja-svar. Alla identifierade oberoende variabler påverkar den beroende. Grundandear visar dock en negativ korrelation, vilket beror på att vi har använt året vid grundandet istället för ålder i antal år, vilket leder till ett omvänt förhållande och därmed helt korrekt. Det som syns i tabell 6.1 är att bidrag från SIDA, omsättning utan SIDA och omsättning korrelerar med varandra, vilket till största delen beror på att de två förstnämnda är delar av den sistnämnda. Det kommer även framgå av regressionsanalysen vilken kommenteras i avsnitt 6.2.

6.2 Regressionsanalys

Vi upprättade olika enkla regressionsmodeller för att se hur mycket våra sex olika variabler ensamt påverkar den beroende variabeln. Den som påverkar vår beroende variabel, antal ja-svar, mest ensamt är medlemskap i FRII med en justerad förklaringsgrad på 27,1%. Innehav av 90-konto har en förklaringsgrad på 23,4% och grundandear ger en justerad förklaringsgrad på 15,5%. Om variablerna omsättning utan SIDA, omsättning samt bidrag från SIDA ställs ensamma mot vår beroende variabel erhålls en förklaringsgrad mellan 10,2-15,9%.

Vi har gjort en multipel regressionsanalys för att se hur stor del som våra identifierade oberoende variabler påverkar vår beroende variabel. Den multipla regressionen görs även för att undersöka om multikollinearitet finns bland de oberoende variablerna, det vill säga om de oberoende variablerna påverkar varandra. I tabell 6.2 har vi tagit med samtliga oberoende variabler och ser då att Variance Inflation Factor (VIF) har bra värden i modellen då den kritiska nivån är 2,5 (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2003).

Denna modell har en förklaringsnivå (justerat R^2) på 0,589, vilket innebär att dessa variabler förklarar 58,9% av beroendevariabeln antal ja-svar. Hela modellen är signifikant. Dock finns det problem med variabeln omsättning då denna har exkluderats från modellen.

Tabell 6.2 Regressionsanalys utan omsättning

	B	Beta	P-värde	Toleransnivå	VIF
Konstant	45,560		0,000		
Omsättning utan SIDA	0,000	0,171	0,002	0,621	1,610
Medlem i FRII	11,832	0,332	0,000	0,844	1,184
Innehav av 90-konto	13,689	0,384	0,000	0,937	1,067
Bidrag från SIDA	0,000	0,140	0,006	0,717	1,394
Grundandeår	-0,000	-0,196	0,000	0,824	1,214

R 0,773/ R^2 0,598/ R^2 Jus 0,589/P-värde 0,000

Riktningkoefficienten, B, i tabell 6.2 visar att innehav av 90-konto, medlemskap i FRII, omsättning utan SIDA samt bidrag från SIDA påverkar mängden redovisad information positivt, då dessa variabler erhåller ett positivt B-värde. Grundandeår visar ett negativt B-värde, men som tidigare kommenterats så ska den göra det för att vår hypotes ska stämma.

Vi har gjort fler regressionsanalyser där vi tagit bort en oberoende variabel i taget för att se hur resterande påverkas. Det som sker i fyra av sex analyser är att omsättning utesluts automatiskt, det är bara då någon av variabelerna som har med SIDA att göra tas bort som omsättningen är kvar. Vilket tidigare nämnts beror detta på att dessa två variabler är en del av omsättningen. Vidare ser vi i samtliga våra regressionsanalyser att innehav av 90-konto, medlemskap i FRII och grundandeår är starka oberoende variabler som påverkar mängden redovisad information då deras toleransnivå och VIF-värden bara ändras marginellt i de olika regressionsanalyserna. I en regressionsanalys med endast dessa som oberoende variabler fås en justerad förklaringsnivå på 53,3%. De andra variabelerna varierar mer i värdena beroende på vilken variabel som tagits bort, det som är gemensamt är att de ökar när variabeln grundandeår utesluts ur analysen.

6.3 Hypotesprövning

6.3.1 Hypotes 1: *Innehav av 90-konto har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Tabell 6.3 T-test med antal ja-svar och innehav av 90-konto

	SFI	Antal	Medelvärde	P-värde
Antal ja-svar	Nej	43	14,00	0,000
	Ja	206	34,10	

Den multipla regressionen, tabell 6.2, visar att variabeln innehav av 90-konto har ett starkt signifikant samband med antalet redovisade punkter i årsredovisningen. Även tabell 6.3 testar om innehav av 90-konto påverkar mängden redovisad information. I den sistnämnda tabellen framgår det att de organisationer som innehar 90-konto redovisar i genomsnitt 34 punkter i jämförelse med de som inte har 90-konto vilka i genomsnitt redovisar 14 punkter. Tabell 6.3 är signifikant då P-värdet $< 0,05$. Detta innebär att organisationer som innehar 90-konto redovisar mer information än de som inte har det, det vill säga vår kontrollgrupp. *Hypotesen att innehav av 90-konto har ett positivt samband med mängden redovisning kan inte förkastas.*

6.3.2 Hypotes 2: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Tabell 6.4 T-test med antal ja-svar och medlemskap i FRII

	FRII	Antal	Medelvärde	P-värde
Antal ja-svar	Nej	205	26,68	0,000
	Ja	44	45,86	

Vår multipla regression i tabell 6.2 styrker vår hypotes om att medlemskap i FRII har ett starkt signifikant samband med mängden redovisad information. Detta beror dels på att signifikansnivån är lägre än 5%, men även på att toleransnivån och VIF-värdet är goda. I vår bivariata analys, tabell 6.4, förstärks detta samband ytterligare då medlemmarna i FRII har ett högre medelvärde på mängden redovisad information, $45,86 > 26,68$, än icke medlemmar. Modellen är signifikant då P-värdet $< 0,05$. *Hypotesen om att medlemskap i FRII har ett positivt samband med mer utförlig redovisning kan inte förkastas.*

6.3.3 Hypotes 3: *Starkt förtroende hos allmänheten har ett positivt samband med en mer omfattande redovisning.*

Tabell 6.5 Korrelationstest med antal ja-svar och omsättningen minus SIDA-bidrag

		Omsättning-SIDA
Antal ja-svar	Riktningskoefficient	0,326
	P-värde	0,000

Sambandet mellan antal ja-svar och omsättningen utan SIDA-bidrag testas i vår multipla regression (tabell 6.2) och påvisar att den oberoende variabeln har ett signifikant samband med den beroende. Omsättning utan SIDA-bidrag är den variabel som har svagast värden av samtliga oberoende variabler i modellen. Variabeln har ändå godkända värden som ligger inom gränserna, exempelvis är VIF-värdet under 2,5 som ses som en kritisk gräns (Djurfeldt m.fl., 2003). Tabell 6.5 visar också att omsättningen utan eventuella SIDA-bidrag har ett positivt samband med mängden redovisad information, modellen är även signifikant säkerställd. Detta betyder att storleken på omsättningen utan några eventuella SIDA-bidrag påverkar mängden redovisning hos organisationerna. *Hypotesen om att omsättningen utan SIDA-bidrag påverkar antalet redovisade punkter kan inte förkastas.*

6.3.4 Hypotes 4: *Äldre insamlingsorganisationer har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Tabell 6.6 Korrelationstest med antal ja-svar och organisationens ålder

		Grundande år
Antal ja-svar	Riktningskoefficient	-0,398
	P-värde	0

Att åldern på insamlingsorganisationen påverkar mängden redovisad information, enligt vår multipla regression i tabell 6.2 då variabeln har ett signifikant samband med vår beroende variabel. Variabeln har ett negativt B-värde vilket beror på att vi använt året då organisationen grundades för att mäta åldern, vilket innebär att åldern påverkar mängden redovisad information positivt. Även tabell 6.6 visar att vår hypotes stämmer då riktningskoefficienten är negativ, som den enligt tidigare diskussion ska vara. Detta korrelationstest är signifikant säkerställt då P-värdet < 0,05, vilket visar på att ju äldre

organisationen är desto mer redovisad information finns i årsredovisningen. *Hypotesen om att äldre organisationer redovisar mer inte kan förkastas.*

6.3.5 Hypotes 5: *Insamlingsorganisationer som får stöd från SIDA har ett positivt samband med mängden redovisad information.*

Tabell 6.7 T-test med antal ja-svar och bidrag från SIDA

	Bidrag från SIDA	Antal	Medelvärde	P-värde
Antal ja-svar	Nej	207	27,40	0,000
	Ja	42	43,24	

Den multipla regressionsanalysen, tabell 6.2, visar att variabeln bidrag från SIDA har ett signifikant samband med vår oberoende variabel. Toleransnivån och VIF-värdet är acceptabla vilket ytterligare styrker sambandet. Tabell 6.7 visar vidare att bidrag från SIDA påverkar antalet redovisade punkter då medelvärdet är högre för de som får bidrag från SIDA jämfört med de som inte får bidrag. Modellen är signifikant säkerställd. Sammanfattningsvis kan vi se att insamlingsorganisationer som erhåller bidrag från SIDA redovisar mer information i sina årsredovisningar. *Hypotesen om att organisationer som får bidrag från SIDA redovisar mer inte förkastas.*

6.3.6 Hypotes 6: *Stora organisationer har ett positivt samband med en mer omfattande och utförlig redovisning.*

Tabell 6.8 Korrelationstest med antal ja-svar och omsättning

	Omsättning
Antal ja-svar	Riktningskoefficient 0,360
	P-värde 0,000

I tabell 6.2 finns inte variabeln omsättning med, den blev utesluten ur modellen på grund av att den korrelerar för mycket med variablerna som behandlar SIDA. När omsättning testas i en enkel regression mot antalet redovisade punkter får vi en justerad förklaringsgrad på 12,4% och denna modell är signifikant säkerställd. Korrelationstestet i tabell 6.8 visar att omsättningen har ett positivt samband med mängden redovisad information samt att testet är signifikant. Sammanfattningsvis kan vi se att ju högre omsättning en insamlingsorganisation har desto större mängd information redovisas.

Hypotesen om att omsättningen påverkar mängden redovisad information kan inte förkastas.

6.3.7 Hypotes 7: *Medlemskap i FRII har ett positivt samband med mer redovisning av social information.*

Tabell 6.9 T-test med redovisad social information och medlemskap i FRII

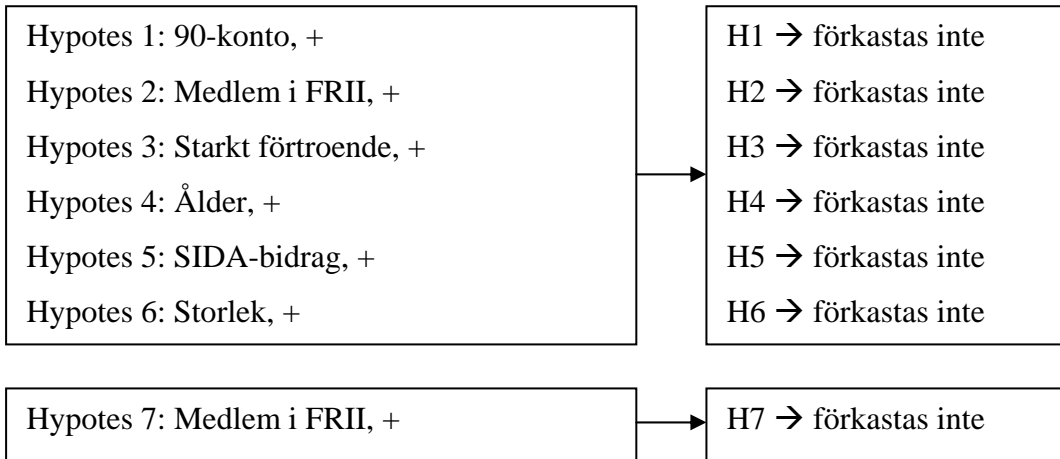
	Medlem i FRII	Antal	Medelvärde	P-värde
Social information	Nej	162	1,63	0,000
	Ja	44	2,84	

I en enkel regressionsanalys med social information som beroende variabel får vi en förklaringsgrad på 9,1%. Modellen visar ett positivt samband mellan medlemskap i FRII och mängden social redovisad information. Regressionen är signifikant säkerställd. I tabell 6.9 går det att utläsa att medlemmar i FRII redovisar mer social information i genomsnitt än de som endast har 90-konto. Vi ser också att modellen är signifikant säkerställd då P-värdet < 0,05. Vidare bör det nämnas att det är väldigt låg redovisning av social information hos vår målpopulation då det maximala antalet punkter är åtta. *Hypotesen om att medlemmar i FRII redovisar mer än de som bara har ett 90-konto kan inte förkastas.*

6.4 Kapitelsammanfattning

Vi har i detta kapitel analyserat det empiriska material som samlats in. Analysen har gjorts med tyngdpunkt i den multipla regressionsanalysen (tabell 6.2). I analysen undersöktes huruvida de identifierade oberoende variablerna påverkar vår beroende variabel. Vår multipla regressionsmodell har en justerad förklaringsgrad på 58,9%. Vi har vidare använt enkel regression för att se huruvida var och en av våra oberoende variabler förklarar vår beroende variabel. De variabler som påverkar mängden redovisad information till största del är medlemskap i FRII (27,1%) och innehav av 90-konto (23,4%). Utöver dessa två analyser genomfördes bivariata tester för att undersöka sambandet mellan en oberoende och vår beroende variabel. Samtliga oberoende variabler visar ett positivt samband med mängden redovisad information och samtliga modeller är signifikanta.

I figur 4.3 schematiserades hypoteserna upp med den troliga riktningen på sambandet. I figur 6.1 finns delar av figur 4.3 samt om hypotesen förkastas eller inte i analysen. Som syns förkastas inte någon av våra hypoteser.

Figur 6.1 Sammanfattande resultat av hypotesprövningen

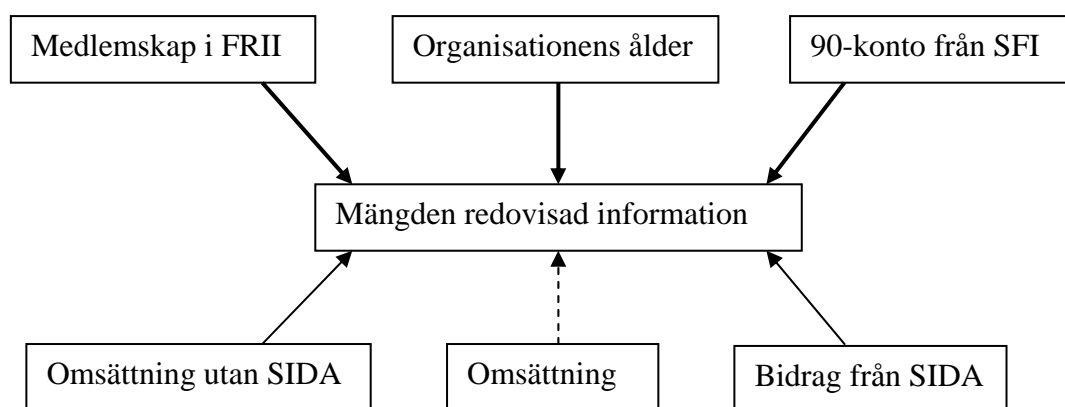

7. Sammanfattning och slutsatser

I detta kapitel återfinns en sammanfattning av uppsatsen med de identifierade faktorerna som påverkar omfattningen av redovisningen. Vidare kommer det att redogöras för slutsatserna av analysen. Ett avsnitt behandlar reflektioner som uppkommit under arbetets gång, vidare kommer analysens höga förklaringsgrad och goda resultat att diskuteras. Kapitlet kommer sedan avslutas med förslag till vidare forskning över infallsvinklar som vi inte har haft möjlighet att undersöka.

7.1 Sammanfattning

Vårt syfte med denna uppsats har varit att förklara vad som påverkar omfattningen av insamlingsorganisationers redovisning. De faktorer som är identifierade i figur 7.1 är de som påverkar mängden redovisad information. De som påverkar mest har en tjockare pil, både tillsammans (justerad R^2 53,3%) och var för sig har dessa faktorer en hög förklaringsgrad. Omsättningen är den som förklarar minst men påverkar ändå en liten del varvid denna är med i figuren.

Figur 7.1 Faktorernas påverkan

Vi har valt att göra en urvalsundersökning av insamlingsorganisationer som hade 90-konto utfärdad av SFI under 2005, men även stiftelser som inte innehar 90-konto ingår som en kontrollgrupp i studien. Undersökningen har bestått av dokumentstudier av årsredovisningar från år 2005 med hjälp av en utarbetad checklista. Granskningen har gjorts på 249 organisationer varav 206 var innehavare av 90-konto år 2005 och övriga 43 består av kontrollgruppen.

Analysen av det insamlade empiriska materialet från undersökningen har gjorts med hjälp av multipel och enkel regression samt bivariata tester. Vid test av hypoteserna visade det sig att alla hade ett signifikant positivt samband, vilket gjort att ingen hypotes har förkastats. Hypotesen om ålder visar en negativ korrelation, vilket beror på att analysen gjorts med året för grundandet istället för ålder i antalet år. Åldern får då ett omvänt förhållande, ett positivt samband.

7.2 Slutsats

Vår frågeställning var hur ansvarigheten präglar den frivilliga redovisningen hos insamlingsorganisationer. Med hjälp av empiri och analys kan vi utläsa att innehav av 90-konto samt medlemskap i FRII är de faktorer som påverkar mängden redovisning mest. En av anledningarna, vilken vi funnit stöd för i teorin, är att SFI och FRII utsätter insamlingsorganisationerna för institutionella påtryckningar. Om påtryckningarna efterlevs leder det till att insamlingsorganisationerna erhåller legitimitet i samhället. Även åldern på insamlingsorganisationen har en positiv påverkan på mängden redovisad information i stor utsträckning. Vidare kommer vi att diskutera våra slutsatser utifrån teorin och de olika identifierade faktorerna som påverkar mängden redovisad information.

7.2.1 Branschorganisationer

Insamlingsorganisationerna följer SFI:s stadgar för att skapa legitimitet, vilket uppnås när organisationen följer samhällets uppsatta normer och värderingar (Guthrie & Parker, 1989; Deegan, Rankin & Tobin, 2002; Goddard & Assad, 2006). Vår analys visar att de som har 90-konto redovisar mer än vår kontrollgrupp, vilket kan förklaras av att SFI:s stadgar innebär att organisationerna har högre krav än vad som är normalt för de associationsformer som kan tilldelas 90-konto. Utöver SFI:s stadgar (2006a) finns FRII:s kvalitetskod (2007b) och deras mall för redovisning (FRII, 2006) som ytterligare ökar de krav som finns på redovisningen. Medlemmarna i FRII redovisar fler punkter än de som endast innehar 90-konto, vilket framgår av analysen. DiMaggio och Powell (1983) påtalar att insamlingsorganisationer drivs av institutionella värderingar som gör att de låter sig påverkas av samhällets normer och strukturer. Samtidigt visade analysen att de organisationer som inte har utökade samhällskrav på sig, det vill säga vår kontrollgrupp, redovisar minst information.

Vår analys visar vidare att ju högre krav desto mer social information redovisar organisationerna, de som är medlemmar i FRII redovisar mer än de som endast har ett 90-konto. Detta stämmer väl överens med vad Guthrie & Parker (1989) uttrycker om att samhällets normer ökar de sociala förväntningarna på organisationerna och därmed ökar även kravet på social redovisning. Både SFI och FRII sätter krav på att revision ska utföras på de organisationers årsredovisningar som står under deras kontroll. Lundén (2007) skriver att det är viktigt för en insamlingsorganisation att göra en korrekt revision. En slutsats av både empiri och analys vad gäller branschorganisationer är att med ökande krav ökar den redovisade informationen, det vill säga ju fler medlemskap desto mer redovisad information.

7.2.2 Ålder

Legitimitet bidrar till att förtroendet utvecklas mellan bidragsgivaren och organisationen över tiden, vilket kan resultera i mer bidrag och donationer. I insamlingsorganisationerna byggs en gemensam filosofi upp med åren (Van Slyke, 2006) där organisationerna anammar de socialt accepterade normer som ställs upp av samhället för att skapa samt bibehålla sin legitimitet (Guthrie & Parker, 1989; Deegan, Rankin & Tobin, 2002; Goddard & Assad, 2006). Utifrån teorin har vi undersökt om åldern har ett samband med mängden redovisad information. Resultatet stämmer överens med vad DiMaggio och Powell (1983) säger om att organisationer är mer ostrukturerade i början av sin livscykel för att över tiden bli mer harmoniserade i sin redovisning. Med stöd i teorin och vår analys, kan vi dra slutsatsen att ju äldre en organisation är, desto större är mängden redovisad information. Med tiden får en organisation mer erfarenhet och starkare relationer till omvärlden, med detta följer även en mer utvecklad och informationsrik redovisning. Insamlingsorganisationerna har haft tid att lära sig av såväl sina egna som konkurrenternas misstag och framgångar, därmed har de kunnat utvecklas och förbättra sitt informationsflöde.

7.2.3 Omsättning

Vilket vi nämnt tidigare drivs insamlingsorganisationer av andra värderingar än vanliga företag; bidragsmaximering istället för vinstmaximering. En faktor Keating och Frumking (2003) nämner som påverkar en insamlingsorganisationers redovisning är dess storlek. Enligt Zarzeski (1996) redovisar stora organisationer en större mängd redovisning. För att definiera storlek på organisationen har vi använt oss av

omsättningen (Broberg, 2006). Vi har i analysen undersökt påståendet om storlekens påverkan och kunnat dra slutsatsen att det finns ett positivt samband, vilket överensstämmer med teorin.

Att erhålla tillit av omvärlden är viktigt för dessa organisationer (Vernis et al., 2006). Vi har i uppsatsen identifierat insamlingsorganisationerna som steward och bidragsgivarna som principaler. Samarbetet mellan dessa bygger på tillit och förtroende, vilket kräver att de båda parterna strävar mot samma mål (Van Slyke, 2006). Insamlingsorganisationerna låter sig påverkas av samhället och använda de socialt accepterade strukturer som finns för att uppnå tillit och förtroende hos bidragsgivarna. Insamlingsorganisationer anammar sociala normer och värderingar för att på så sätt förbättra allmänhetens förtroende för organisationen. Med förtroende och tillit hos bidragsgivarna kan organisationen öka sin omsättning och på så vis kan de hjälpa så många som möjligt. (DiMaggio & Powell, 1983) Omsättningen ökar i takt med att tilliten till organisationen förstärks och i samma takt ökar även kravet på ytterligare redovisning. Redovisningen måste följa samma takt för att legitimiteten ska bibehållas. Detta resonemang överensstämmer med vår analys där vi kom fram till att ju högre omsättning en insamlingsorganisation har desto större är mängden redovisad information.

7.2.4 SIDA

Insamlingsorganisationer är beroende av att få förtroende från omvärlden då de inte överlever utan bidrag och donationer. Förtroende erhålls när organisationen lever upp till de förväntningar som samhället ställer på de (Vernis et al 2006), dessa förväntningar finns i lagar, normer och praxis. I vår analys har vi dragit slutsatsen att bidrag från SIDA har en positiv inverkan på mängden redovisad information. Organisationer utsätts för institutionella påtryckningar i form av tvång på ytterligare redovisning från organisationer som de är beroende av (DiMaggio & Powell, 1983), i vilket vårt fall är SIDA. Då insamlingsorganisationer erhåller bidrag från SIDA ställs, som tidigare nämnts, krav på att bidraget ska användas till avsett ändamål. De organisationer som erhåller bidrag från SIDA ska kunna redogöra för hur erhållet bidrag använts, för detta krävs en större mängd redovisad information. Att endast redovisa det finansiella anser inte Khumawala och Gordon (1997) vara tillräckligt, icke-finansiella och den frivilliga redovisningen blir då väsentlig för att kunna avgöra om en insamlingsorganisation har

nått uppsatta mål. Det är möjligt att dra parallellen att om insamlingsorganisationen blir godkänd av staten påverkar det allmänheten positivt. De har ett förtroende för att staten har resurser att kontrollera om organisationen använder sina medel till vad som var tänkt. Detta kan vara en anledning till att organisationerna får mer bidrag från allmänheten. Empiri och analys går hand i hand så slutsatsen att bidrag från SIDA har en positiv inverkan kan dras.

7.3 Reflektioner

Vår modell har en hög förklaringsgrad vilket kan bero på att en del av de faktorer vi har identifierat är relativt förutsägbara. Insamlingsorganisationer är beroende av branschorganisationerna SFI och FRII för att anses accepterade av samhället. Med innehav av 90-konto och medlemskap i FRII följer vissa krav, därav ökar mängden redovisad information. Detta gör att dessa faktorer är självklara oberoende variabler som påverkar mängden redovisning. Samma sak gäller för bidrag från SIDA då Utrikesdepartementet kräver att erhållet bidrag går till avsett ändamål.

Vi har tidigare nämnt att våra identifierade faktorer förklarar 58,9%. De resterande 41,1% som förklarar mängden redovisad information kan bero på flera faktorer. Om årsredovisningen är reviderad kan det vara en faktor som har en stor inverkan på mängden information som redovisas och kanske framförallt vad som redovisas. En annan faktor som kan förklara de resterande procenten är inriktningen på verksamheten hos insamlingsorganisationerna. En forskningsorganisation kanske inte kommer fram till något resultat ett år vilket bidrar till mindre redovisad information, medan en hjälporganisation allt som oftast utför uppdrag och projekt varje år som ska redovisas.

7.4 Förslag till fortsatt forskning

Det finns många fler möjliga aspekter och faktorer som kan tänkas påverka insamlingsorganisationers redovisning, vilka vi inte haft möjlighet att undersöka under arbetet med denna kandidatuppsats. I detta avsnitt vill vi försöka hjälpa kommande forskare genom att delge aspekter som kan vara av intresse att undersöka inom detta område.

En aspekt av intresse är att undersöka om insamlingsorganisationers redovisning påverkas av den som utför revisionen, om valet av revisionsbyrå gör att

årsredovisningarna skiljer sig åt i omfattning. Intressant kan vara att se var det finns skillnader, mellan de stora revisionsbolagen i Sverige eller om den största skillnaden finns att hitta mellan de stora och de mindre bolagen.

Dessutom kan en tänkvärd synvinkel vi inte undersökt i denna uppsats vara om eller hur redovisningen skiljer sig i omfattning hos insamlingsorganisationer beroende på om de har olika syften och ändamål. Påverkar insamlingsorganisationer med liknande ändamål och syfte varandra så att de redovisar på liknande sätt? Vidare kan det undersökas huruvida innehav av 90-konto och medlemskap i FRII gör att en del insamlingsorganisationer redovisar på liknande sätt.

De olika associationsformer som insamlingsorganisationer kan inneha kan vara en faktor till skillnader i redovisningen som är värd att undersökas närmare. Ytterligare en undersökning som kan göras är att forska i om det skiljer sig i redovisningen beroende på associationsform då de har olika förutsättningar.

Vidare skulle det vara intressant att se på redovisningens betydelse hos bidragsgivarna, det vill säga göra en undersökning ur bidragsgivarens och allmänhetens synvinkel. Undersöka hur de gör sitt val att donera och se hur de påverkas av insamlingsorganisationernas redovisning samt hur de tar informationen till sig.

Källor

Abzug, R och Webb, NJ (1999) 'Relationships between nonprofit and for-profit organizations, a stakeholder perspective', *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 28:4, 416-431

Allmän försäkring, lag om (1962:381)

Andersson, G, Jorner, U och Ågren, A (1994) *Regressions- och tidsserieanalys* (andra upplagan), Studentlitteratur, Lund

Berman, G och Davidson, S (2003) 'Do donors care? Some Australian evidence', *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 14:4, 421-429

Bokföringslag, (1999:1078)

Broberg, P (2006) *Vad förklarar variationen i frivillig information?*, Magisteruppsats i företagsekonomi, Högskolan Kristianstad

Caers, R, Du Bois, C, Jegers, M, De Gieter, S, Schepers, C och Pepermans, R (2006) 'Principal-Agent relationships on the Stewardship-Agency Axis', *Nonprofit Management & Leadership*, 17:1, 25-47

Carnegie, GD och West, BP (2005) 'Making accounting accountable in the public sector', *Critical perspectives on accounting*, 16, 905-928

Cassel, F (2000) *Behovet av kommunal extern revision (The need for external audit in municipalities)* SNS, Stockholm

Clark, CC och Sare, J (2000) "'Transparency" means greater accountability for non-profit', *Trusts & Estates*, 139:9, 17-18, 84

Daft, RL (1998) *Organization theory and design* (sjätte upplagan), South-Western College Publishing, Cincinnati

Davis, JH, Schoorman, FD och Donaldson, L (1997a) 'Toward a stewardship theory of management', *Academy of Management Review*, 22:1, 20-47

Davis, JH, Schoorman, FD och Donaldson, L (1997b) 'Davis, Schoorman, and Donaldson reply: The distinctiveness of agency theory and stewardship theory', *Academy of Management Review*, 22:3, 611-613

D'Cruz, D (2005) 'How efficiently is your charitable donation spent?', *Review – Institute of Public Affairs*, 57:2, 33-34

Deegan, C, Rankin, M och Tobin, J (2002) 'An examination of the corporate social and environmental disclosures of BHP from 1983-1997', *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15:3, 312-343

Deegan, C och Unerman, J (2006) *Financial accounting theory*, McGraw-Hill education, Maidenhead

DiMaggio, PJ och Powell, WW (1983) 'The iron cage revisited: institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields', *American Sociological*, 48:2, 147-160

Ditt bidrag går fram (2004) en tidning från SFI i samarbete med Mediaplanet, no 4

Ditt bidrag går fram (2007) en tidning från SFI i samarbete med Mediaplanet

Djurfeldt, G, Larsson, R och Stjärnhagen, O (2003) *Statistisk verktyglåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*, Studentlitteratur, Lund

Donaldson, T och Preston, LE (1995) 'The stakeholder theory of the corporation: concepts, evidence and implications', *Academy of Management Review*, 20, 65-91

Enquist, B, Johnson, M och Skålén, P (2006) 'Adoption of corporate social responsibility – incorporating a stakeholder perspective', *Qualitative Research in Accounting & Management*, 3:3, 188-207

FAR (2006) *Revision en praktisk beskrivning* (andra upplagan), FAR förlag AB, Kristianstad

Freeman, R och Reed, D (1983) 'Stockholders and stakeholders: a new perspective on corporate governance', *California Management Review*, 3

FRII (2006) 'God redovisningssed för insamlingsorganisationer'

FRII (2007a) www.frii.se Accessdatum 20071128

FRII (2007b) 'FRII:s kvalitetskod'

Goddard, A och Assad, M (2006) 'Accounting and navigating legitimacy in Tanzanian NGOs', *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 19:3, 377-404

Gray, R, Kouhy, R och Lavers, S (1995) 'Corporate social and environmental reporting: a review of the literature and a longitudinal study of UK disclosure', *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 8:2, 47-77

Gray, A och Jenkins, B (1993) 'Codes of Accountability in the New Public Sector', *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 6:3, 52-67

Guthrie, J och Parker, LD (1989) 'Corporate social reporting: A rebuttal of legitimacy theory', *Accounting and Business Research*, 19:76, 343-352

Holthausen, RW (1990) 'Accounting method choice: opportunistic behavior, efficient contracting and information perspectives', *Journal of accounting and economics*, 12, 207-218

Jones, G (1995a) *Organizational theory: text and cases*, MA: Addison-Wesley, Reading

Jones, T (1995b) 'Instrumental stakeholder theory: A synthesis of ethics and economics', *Academy of Management Review*, 20:2, 404-437

Jones, R och Pendlebury, M (1996) *Public Sector Accounting* (fjärde upplagan), Pitman Publishing, London

Kearns, K (1996) *Managing for Accountability*, Jossey-Bass, San Francisco

Keating, EK och Frumkin, P (2003) 'Reengineering Nonprofit Financial Accountability: Toward a More Reliable Foundation for Regulation', *Public Administration Review*, 63:1, 3-15

Kelley, CL och Anderson, S (2006) 'Advising Nonprofit Organizations', *The CPA Journal*, 76:8, 20-26

Khumawala, SB och Gordon, TP (1997) 'Bridging the credibility of GAAP: Individual donors and the new accounting standards for nonprofit organizations', *Accounting Horizons*, 11:3, 45-68

Krashinsky, M (2003) 'Stakeholder theories of the nonprofit sector', *The study of the nonprofit enterprise*, New York, 125-136

Lundén, B (2007) *Redovisning i ideella föreningar* (sjätte upplagan), Björn Lundén information AB, Uddevalla

Lundén, B och Lindblad, J (2006) *Ideella föreningar; skatt, ekonomi, juridik* (sjätte upplagan), Björn Lundén Information AB, Uddevalla

Neu, D och Simmons, C (1996) 'Reconsidering the "social" in positive accounting theory: the case of site restoration costs', *Critical Perspectives on Accounting*, 7, 409-435

Public Sector Accounting Standards Board of the Australian Accounting Research Foundation and Accounting Standards Review Board (1990) Statement of accounting concepts, *Objective of general purpose financial reporting*, (SAC2)

Saunders, M, Lewis, P och Thornhill, A (2007) *Research methods for business students* (fjärde upplagan), Pearson higher education, London

Seaman, JK (2006) 'What works best: a private university takes flight after selectively implementing best practices from the U.S. Sarbanes-Oxley Act', *Internal Auditor*, 63:1, 42-48

SFI (2007) www.insamlingskontroll.se Accessdatum 20071128

SFI (2006a) 'Stiftelsens för insamlingskontroll, SFI, föreskrifter för kontrollgirokonto'

SFI (2006b) 'Anvisningar till Stiftelsens för Insamlingskontroll, SFI, rapportpaket för verksamhetsåret 2006'

SIDA (2007) www.sida.se Accessdatum 20071128

Sinclair, A (1995) 'The chameleon of accountability: forms and discourses', *Accounting, Organizations and Society*, 20:2/3, 219-237

Stiftelselag, (1994:1220)

Törngren, L (2005) 'Viljan att hjälpa; så fördelar de tsunami-miljarden', *Den ideella sektorn; Input special*, höst 2005, Öhrlings PWC

Törning, E, Wall, I och Zachrisson, E (2001) 'God redovisningssed i insamlingsorganisationer', *Balans*, 3

Van Slyke, DM (2006) 'Agents or Stewards: Using Theory to Understand the Government-Nonprofit Social Service Contracting Relationship', *Journal of Public Administration Research and Theory*, 17, 157-187

Vernis, A, Iglesias, M, Sanz, B och Saz-Carranza, À (2006) *Nonprofit organizations*, Palgrave Macmillan, New York

Walker, J (2003) 'A new call to stewardship and servant leadership', *Nonprofit World*, 21:4, 25

Watts, RL och Zimmerman, JL (1990) 'Positive accounting theory: A ten year perspective', *The Accounting Review*, 65:1, 131-156

Zarzeski, MT (1996) 'Spontaneous harmonization effects of culture and market forces on accounting disclosure practices', *Accounting Horizons*, 10:1, 18-37

Årsredovisningslag, (1995:1554)

Bilaga 1. Checklista

Allmän information om verksamheten

1. Organisationshistorik
2. Grundande år
3. Typ av organisation
  - a. Stiftelse
  - b. Ideell förening
  - c. Insamlingsstiftelse
  - d. Annat
4. Vision
5. Organisationens syfte
6. Organisationens ändamål
7. Organisationens värderingar
8. Formulering om hur organisationen ska skapa värde
9. Organisationsförändringar
10. Verksamhet inom forskning och utveckling
11. Beskrivning av stöd till forskning och utveckling
12. Miljöinformation
13. Flerårsöversikt (t ex 5 år)
14. Förväntad framtida utveckling
15. Framtida projekt
16. Påbörjad/avslutade projekt och andra genomförda aktiviteter
17. Framtida hjälpbehov i världen
18. Framtida kampanjer och evenemang
19. Organisationen är en del av en internationell organisation
20. Typ av verksamhet som bedrivs utomlands
21. Beskrivning av regionkontor, länderkontor och liknande

Information om organisationen

22. Organisationens samtliga 90-konton
23. Hemsida
24. Egen butik
25. FRII:s fem punkter – råd till givaren
26. Jourtelefon
27. Tidningar, böcker och annan förlagsverksamhet.
28. Internationellt samarbete
29. Registrering hos tillsynsmyndighet
30. Samarbete med andra organisationer
31. Representation i andra styrelser
32. Representation i referens- och andra arbetsgrupper
33. Lobbying

Förhållningssätt till omvärlden

34. Redogörelse av vilka aktörer som har betydande inflytande över organisationen, beroendeförhållanden

35. Riktlinjer för val av samarbetspartner, redogörelse för betydande och viktiga samarbetspartner
36. Regler och procedurer för att motverka oegentligheter
37. Viktiga förhållanden som inte redovisas på något annat plats i årsredovisningen
38. Nämner vilka externa faktorer som påverkar organisationen

Mål och måluppfyllelse

39. Utarbetade uppsatta mål utifrån vision, värderingar och ändamål
40. Utvärdering av resultat av verksamheten utifrån tidigare uppställda mål
41. Information om uppställda mål
42. Resultaten organisationen uppnått (måluppfyllelse)
43. Beskrivning över olika projekt och ändamål som pengar använts till, hur ändamålet främjats under året. (ex vis per land eller område)
44. Väsentliga händelser under räkenskapsåret
45. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång
46. Nyckeltal

Förvaltning

47. Beskrivning av styrelsen
48. Ersättning till styrelseledamöterna och generalsekreterare/kanslichef/verkställande direktör
49. Antal styrelsemöten under räkenskapsåret
50. Valberedning
51. Revisorer
52. Kansli (ev med personal namngiven, telefonnummer till kansliet etc)

Insamling

53. Riktlinjer eller policy för insamling
54. Presentation av insamlingens ändamål
55. Insamling ska ske på förtroendegivande sätt. Information vid insamling ska vara saklig och korrekt.
56. Återrapportering av hur insamlade medel använts
57. Redogörelse för hur mycket som går till ändamålet
58. Insamlat till specifikt ändamål, redogörelse för att det går till just det (ex tsunamins offer)
59. Större gåvor inklusive testamente beskrivs
60. Information om minderåriga deltar i insamlingen och om speciella åtgärder vidtagits
61. Information om hantering av gåvor i form av fast egendom, bostadsrätter, värdepapper, lösöre mm.

Typ av insamlade medel

62. Insamling av gåvobevis
63. Donationer (med särskilt uppställda villkor från givaren)
64. Insamlade medel
65. Försäljning av varor och tjänster, reklam och annonser
66. Bidrag från privatpersoner
67. Bidrag från organisationer (från andra ideella föreningar och stiftelser)

- 68. Bidrag från företag
- 69. Bidrag från SIDA
- 70. Omsättning

Medarbetare (anställda och frivilliga)

- 71. Antal anställda
- 72. Förändring av anställda senaste året
- 73. Riktlinjer och policy för anställda
- 74. Policy för löner och anställningsvillkor
- 75. Riktlinjer för hur jäv ska hanteras
- 76. Definition av frivilliga medarbetare, vad som skiljer frivilliga och anställda
- 77. Information av kompetensutveckling för medarbetare
- 78. Personalförändringar
- 79. Löner, ersättningar och andra sociala kostnader

Frivilliga medarbetare

- 80. Ideell arbetsinsats – beskriv hur uppskattningen av arbetsinsatsen gjorts och vilket arbete som utförts
- 81. Antal distrikt/regioner, lokala föreningar/organisationer
- 82. Insamlat resultat från föreningar/organisationer som skickar medlen vidare till centralorganisationen
- 83. Stödorganisationer
- 84. Volontärer/frivilliginsatser/praktikanter
- 85. Utbildning

Rapporter

- 86. Balansräkning
- 87. Resultatrapport
- 88. Förvaltningsberättelse
- 89. Verksamhetsberättelse
- 90. Årsbokslut
- 91. Årsredovisning

Revision

- 92. Revision utförd av auktoriserad eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen

Finansiella instrument

- 93. Policy för placering av aktier
- 94. Exponering av risker (vad avser pris, kredit, likviditet och kassaflöde)

Utarbetad med hjälp av FRII:s kvalitetskod 2007-05-30, FRII:s mall för God redovisningssed för insamlingsorganisationer och SFI:s anvisningar till rapportpaket för verksamhetsåret 2006.